

A BEVÁNDORLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

327 East 13th Street
New York City

Előfizetési díj:

Egész évre New Yorkban \$3.00
A vidéken 2.50
Egyes szám ..... 3c.

MEGJELEN KÉTSZER HETENKINT: KEDDEN ÉS
PÉNTEKEN.

Szerkesztő: SINGER MIHÁLY.

Editorial Rooms:

327 East 13th Street
New York City

Subscription:

Per annum, in N. Y. City \$3.00
United States and Canada 2.50
Single copy ..... 3 cts.

Entered as second-class matter January 3, 1905, at the Post Office at New York, N. Y., under the act of Congress of March 3, 1879

IV. Évfolyam. 55. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., 1907. JULIUS 9-én

IV. Year. No. 55.

VISSZATELEPÍTÉS.

TITKOS ÜGYNÖKÖKET AKARNAK NYAKUNKRA KÜLDENI.

Megint ankétiroznak odahaza. Megint a kivándorlással foglalkoznak. Kellett valamit tenniök, mert fejükre nőtt a kivándorlás kérdése. És tettek valamit. Csakugy öntötték magukból az indítványokat. Ha indítványokkal egy országot megmenteni lehetne, Magyarország kétségtelenül a világ legboldogabb országa volna. Magyarországon még nem született meg az az ember, akinek a honmentés dolgában ne volna egy indítványa. Élek a gyanuperrel, hogy Magyarországon minden gyerek indítvánnyal a fejében születik meg.

A szóban forgó ankéten ennél fogva természetesen sok volt az indítvány. Sem akaratom, sem hajlamom, sem terem nincs arra, hogy itten szó és bírálat tárgyává tegyem az egyes indítványokat. A sok közül azonban egy különösen lekötötte a figyelmemet. Ezzel akarok foglalkozni.

Lázár Zoltán indítványát értem. A derék úri ember hosszasan beszélt. Ő a Cunard vonallal kötött szerződést véli felbontandónak. - Szegény ember! Azt hiszi, ha darabokra töri a halottas kocsit, nem fog meghalni senki. Miattam azonban felbonthatják a Cunard szerződést is, amelyet sohasem láttam szívesen. Lázár Zoltán ur beszédjének nem is az a része a legfontosabb, amely a Cunard-szerződés felbontását szorgalmazza.

Mond ő még amolyanabbakat is. Azt mondja szóról szóra: *A nemzet elvézéséről van szó és ilyenkor kivételes eszközökhöz is fordulhatunk. MEGSÜRGETEM A VISSZAVÁNDORLÁS ELŐSEGÍTÉSÉT, ESETLEG AMERIKÁBAN TITKOS ÜGYNÖKSÉGEK RENDEZÉSE ÁLTAL.*

Lázár Zoltán urat komoly embernek ismerik azok, akik ismerik. Engem az ügy elsomorítóan komoly volta daczára megkaczagtatót naivságával. Már egy évtized óta ömlenek ide Magyarországból az emberek. S ezeket Amerikában felállítandó titkos ügynökségek utján akarja visszavinni Magyarországra.

Minek? Annak, hogy néhány hónap múlva ismét utnak induljanak? Nem veszi észre Lázár ur, hogy az ország még egyre vérzik? Olvassa el hétről hétre kimutatásainkat s akkor aztán ne azt indítványozza, hogy

az amerikai magyarokat telepítsék vissza titkos ügynökségek utján, hanem azt, hogy nyílt és üdvös intézkedések erejével a röghöz kössék azokat az ezreket, akik még mindig idekiváncóznak Amerikába.

A visszatelepítés eszméjét csak akkor lehet megpendíteni, ha nem lesz többé magyar kivándorlás. Mindaddig, míg hetenkint sok ezrivel ömlenek ide a magyarok, a józan ész azt mondja, hogy azok az okok, melyek bennünket a kivándorlásra készítettek, még mindig fennállanak. Ha pedig fennállanak, a titkos ügynök kedvéért alig fogunk visszamenni oda, ahonnan, bár fájó szívvel, de azért indultunk utnak, mivel az emberi természetben meg van az a megbocsájthatatlan valami, amit önfenntartási ösztönnek mondanak.

Magyarország nem bír ez idő szerint kenyeret adni azoknak, akik odahaza vannak. Ez elvitázhatatlan tény. Klasszikus bizonyossága ennek az, hogy a múlt héten is közel négyezer ember érkezett ide hazulról. Ha tehát az otthoniaknak nem bírnak kenyeret adó munkát biztosítani, mivel akarják Lázár ur titkos ügynökei azt a másfél millió embert haza élesgetni, akik Amerikában nemcsak hogy nem éheznek, hanem aránylagos jólétre is szert tettek?

Tíz esztendeje annak, hogy a magyar kivándorlás nagyobb arányokat öltött. Éveken át észre sem vették, hogy elvézésben van az ország. Mikor észrevették, megkötötték a — Cunard-szerződést. Szidtuk akkor Tisza Pistát torkunk szakadtából. Rászolgált. S mikor kifelé állott a rudja és később Fejérváryt is elsöpörte a közfelháborodás orkánja, reménykedve néztünk fel mi amerikai magyarok is azokhoz, akik birták és most is bírják a magyar nemzet bizalmát.

Nem is csalódtunk. Sok történt azóta. Kossuth Ferencz megindítóan rimázkodott az angol kapitalistákhoz, teremtenének Magyarországon valamire való kis ipart. Gondolt tehát arra, hogy a magyar munkásnak munkát kell biztosítani. Andrassy gróf megelismerésre méltó módon buzgólkodott a kivándorlás megszorításán. Elrendelte, hogy a Cunard vonal falragaszait nem szabad többé sem a község házának, sem a község koreszmájának falára kitenni. Lázár Zoltán

még jobban a szívéen hordja Magyarország sorsát. Az ő bus tekintete idetéved hozzánk Amerikába, ő összegyűjteni akar bennünket és diadalmasan visszavinni a hegyek és völgyek hazájába, ahol minden megterem, csak az a komoly politikus nem, aki az indítványok légyárából leszállana a gyakorlati tett országutjára s megtanítaná azon haladni az egész országot.

Lázár Zoltán az ő indítványával rásütötte a bélyeget arra az ankétre, amelytől oly sokat vártak odahaza s amelytől oly sokat vártunk mi itt Amerikában is. Sokat vártunk kivételesen ettől az értekezlettől azért, mivel a magyar gyáriparosok országos szövetsége hívta egybe. Férfiak, akikről feltételeztem, hogy gyakorlati észszel gondolkoznak.

Csalódtam újból. Mégis hiszem, hogy Magyarország elvézése megakadályozható s az amerikai magyarság visszatelepítése fogantatható leszen. De nem Lázár-féle indítványokkal s nem hazulról jövő intézkedésekkel.

Mi amerikai magyarok fogjuk visszaadni Magyarországnak az elvesztett vért, mi amerikai magyarok fogjuk végrehajtani a visszatelepítés munkáját.

Él bennem a hit, hogy a már régebben fölvetett eszmém testet fog ölteni. Él bennem a hit, hogy az Amerikai Magyar Szövetség utján elébb utóbb a mi pénzünkön fogunk iparvállalatokat létesíteni Magyarországon, amelyek kenyeret fognak adni azoknak, akiket csakis a kenyér hiánya üldözött ki hazájukból.

Ne küldjön hát Lázár Zoltán ur titkos ügynököket a nyakunkra. Czelt téveszteni nek. Meg aztán kár volna a pénzért. Talán akad Magyarországon egy falu, ahol még nincsen iskola. Odamenjen titkos misszióba Lázár ur és lepje meg a szegény népet egy tanítóval.

A jövőben meg ne ankétirozzanak. Az a sok honmentő beszéd elkiserit bennünket. Néha még meg is nevettek.

Bizzák az amerikai magyarok visszatelepítésének munkáját nyugodtan reánk amerikai magyarokra. Ha mi meg nem teszszük, hazulról nem fogják megtenni soha.

Singer Mihály.

SZÉLSŐSÉGEK.

Harcz a szeszes italok ellen.

Mint mindenben, úgy a szeszes italok dolgában is szélsőségekbe esnek Amerikában.

Nemrég Roosevelt elnök és néhány államférfi Fairbanks alelnöknek vendégei voltak. Most utólag kiderült, hogy Fairbanks „szeszes italokat” is tett vendégei elé. Emiatt most országos a felháborodás és különben nagyon is komoly lapok vezércikkében foglalkoznak az „esettel.” A német lapok pedig ugyancsak hasábos vezércikkében neveltségessé akarják tenni azokat, akik a pálinkától irtóznak.

Aki szélsőségbe esik, annak soha sincsen igaza. S habár mi sem vetünk meg egy istenadta kortyot, még sem adhatunk igazat a németeknek, akik nemcsak mulatnak a mérsékletességi mozgalom fölött, hanem pálcát törnek ama mozgalom vezetőférfiai fölé.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy a mérsékletességi mozgalmat nem egy amerikai szélső, hanem a parancsoló szükségesség szülte. Még ötven év előtt a pálinka uralta ezt az áldott országot és a whiskeynek korlátlan élvezésével elfajult a nép. A pálinka ördögének garázdálkodása ellen kellett valamit tenni. Tettek és — mint mindenben — tullek a célon.

Ninesen rendben, hogy egyes államokban és városokban kereszties háborút indítanak a szeszes italok ellen és göröcsökbe esnek, ha valaki egy egészséges kortyval felfrissíti magát, de nincs igazuk azoknak sem, akik a mérsékletességi mozgalomnak csak mulatságos oldalát látják.

VESZEKEDŐ ÁLLAMFÉRFIAK.

Tillman szenátor párbajra hívja ki Dolliver kollégáját.

Michigan állambeli Jacksonból sürgönyzik, hogy Tillman Benjamin South Carolina szenátora párbajra hívta ki iowai kollégáját, Dolliver szenátort.

Az Egyesült Államok két szenátora az ottani szállodában hevesen összeszólkoztak s ha barátok közbe nem lépnek, birokra keltek volna egymás ellen. Tillman később párbajra hívta ki Dollivert, de ez visszautasította a kihívást, amiért Tillman öt gyávának nyilvánította.

A kellemetlen incidens onnan eredt, hogy Tillman szenátor nagyobb beszédet tartott a fajkérdésről, amely Dollivernek nem tetszett s amelyért kollégáját csunyául lehorodta egy ottani ujságban.

A heves természetű Tillman emiatt a szállodában nekírintott Dollivernek. Tillman az ő harezias modorával sok kínos jelenetet rögtönzött már a szenátusban is.

CSENDÉLET.

Paterson előtt megrabolnak tehervonatot.

A még mindig félvad Nyugatnak szokása- it kezdik átplántálni a keleti államokba.

A Nyugaton a mindennapos dolgok közé tartozott és egyes helyeken azokhoz tartozik még ma is, hogy utonállók robogó vonatokat megállítanak, utasokat megdézsmálnak s

HIZSNYAY JÁNOS úr

Connecticut állambeli Danburyben fel van jogosítva előfizetések felvételére és nyugtázására. Melegen ajánljuk öt ottani honfitársaink figyelmébe.

azután udvarias köszöntéssel ismét eltávoznak. Itt a Keleten jóízű mosolygással fogadtuk ezeket a híreket.

Péntek óta nincs okunk többé a mosolygásra. Paterson közvetlen közelében utonállók megállították a tehervonatot, majd revolvereikkel tétlenségre kényszerítették a mozdonyvezetőt meg a fűtőt.

Két rabló ezeket őrizte, a többiek pedig egy magukkal hozott kocsihoz szállították át a tehervonatról az árukat. Oly kényelmes lassúsággal tették, mintha Istennek kedves munkát végeztek volna. Mikor már telerakták a kocsijukat, elhajtattak, két rabló azonban visszaradt, nehogy a vasutasok lármát csaphasanak. Mikor a lopott jószág már biztonságban volt, a két őrszem lóra pattant és elvágtatott.

HUOKRA KERÜLT.

A hűtlen bankhivatalnokot elcsipték.

Említettük lapunk előző számában, hogy Runyan Chester, a new yorki Windsor Trust Company pénztári hivatalnokja százezer dollárral megugrott s hogy a bank nagy jutalmat tűzött ki a hűtlen tisztviselő kézrekerítésére.

Szombat reggel egy csudaszép fiatal hölgy rontott be a rendőrségre s az ámuló rendőrhivatalnoknak kijelentette, hogy a sokat keresett sikkasztó az ő lakásán van. Három titkosrendőr el isment a szép hölgy 124-ik utcza lakására s mikor benyitottak, Runyan éppen a pénzének megolvásával foglalatokodott.

A rendőrök kivont revolverrel támadtak a sikkasztóra, aki az első pillanatban maga is revolvért rántott, de csakhamar belátta, hogy az ellentállás csak súlyosbítaná helyzetét s így szó nélkül követte a rendőröket.

A hölgy, aki elárulta őt, szeretője volt. Még csak nemrég találkozott vele az utcán. Miatta hagyta el beteges feleségét, miatta vált sikkasztóvá. Fényes lakást rendezett be számára és szinte telerakta drágakövekkel.

Carter Laura, így hívják a nőt, a lapokban olvasta, hogy a bank jutalmat tűzött ki Runyan fejére s ez szülte meg benne a gondolatot, hogy kiadja őt a rendőrségnek. Számitásában azonban csalódott, mert a rendőrség őt is fogva tartja mint czinkostársat.

Az elfogott sikkasztó birtokában hetven-ezer dollárt találtak. Egy héten belül harmincezer dollárt költött el az ellopott pénzből.

FAJGYÜLÖLET.

Fehér hivatalnokok nem akarnak négerekkel dolgozni.

Washingtonból jelentik, hogy a pénzügyminisztérium rajzolói osztályában egész ka-

varodás van egy néger miatt, akit rajzoló minőségben kineveztek. Egy fehér rajzolóval kellett volna dolgoznia, ez azonban elökte asztalától és kijelentette, hogy nem dolgozik vele együtt.

Taylor, az építészeti hivatal főnöke, elsimította ugyan az ügyet, de a belvillongások kitöröben vannak megint, annyival is inkább, mert ujabban ismét kineveztek három néget. A fehér rajzoló követelik, hogy a négereket külön helyiségben helyezték el.

A BÜNNEK ÁTKA.

Halálos dráma egy elévült dolog miatt.

Németországban történt, Magdeburgban. Lamm Ferencz vasuti mérnök megszerette Hohberger Konrád őrnagy Jolánta leányát. Már készültek megtartani a hivatalos eljegyzést, amikor az őrnagy, aki tipusa az aggodalmasan balitéletes katonának, kutatni kezdte Lammék családi életét. Nem azért, mintha gyanakodott volna, csak katonás pontosságból.

Nagy meglepetésére megtudta, hogy a mérnök apja, tiz esztendővel ezelőtt, be volt zárva két hónapra, mert a hivatalában megvesztegették. Bár később visszatették állásába, csak éppen más munkakörrel bízták meg, az őrnagy nem akart vele rokonságba kerülni s megmondta a mérnöknek, hogy bármennyire sajnálja, nem adhatja hozzá a leányt. A mérnököt megdöbbenette ez a kijelentés, mert nagyon, nagyon szerette a leányt s megkérdezte az őrnagytól, hogy miért utasítja vissza most, közvetlenül az eljegyzés előtt. Az őrnagy nem akarta megmondani, de utóbb mégis kénytelen volt. Megmondta, hogy amit az öreg Lammról megtudott, kétségtelen igazság, a mit mások is tudnak s ezért neki, mint katonatisztnak, lehetetlen rokonságba lépni a családdal.

A mérnök tagadta a dolgot, mert nem tudott róla semmit, azután hazament és megmondta az apjának. Ekkor tudta meg, hogy az őrnagy igazat mondott, apja csakugyan be volt zárva két hónapig, akkor, amikor ő másfél esztendőt Párisban töltött. Az apja szomorú vallomása s főképpen az, hogy miatta elveszti menyasszonyát, nagyon elkésértette s durván kifakadt az öreg ellen, akit nagyon megsértett.

Ezután elment az őrnagyhoz. Az őrnagy ugyanis megmondta neki, hogy a leánynak nem szól addig, amíg el nem bucsuzik tőle valamilyen ürüggyel, mert az elbucsuzást nem akarja lehetetlenné tenni. A mérnök elment tehát az őrnagyhoz: azt mondta a leánynak, hogy szolgálati dologban el kell utaznia még az eljegyzés előtt és elbucsuzott.

Mikor hazament, az apját átlőtt mellet találta a divánon. Az asztalon egy papírselet volt, amelyre ezt írta az öreg: „Azt a botlást, amelyért ma úgy megsértettél, azért követtem el, mert neked kellett pénz küldenem. Isten engem úgy segítsen a másvilágon.” Erre a mérnök bement a szobájába és ő is agyonlőtte magát.

Hajójegyet és vasúti jegyet vásárolni és Pénzt az O' hazába küldeni legbiztosabb legjobb és igen előnyös Kiss Emil bankamól állami Kőzjegyző 104 Second Ave. a hatodikulca sarkán New York! Tíz év Fennáll. Tíz év Fennáll. Tíz év Fennáll.

TULIPÁNPAPRIKA.

— A Tulipán védjegy törvényesen védve van, utánzása tilos. —

Hivatalosan kezességi számmal ellátott, hivatalosan vegyelemzett valódi, hamisítatlan nemes paprika. Aki szereti egészségét, óvakodjék az egészségre ártalmas, hitvány hamisításoktól. Aki valódi, nemes, elsőrendű magyar paprikával készített ételeket akar élvezni, az csakis TULIPÁNPAPRIKÁVAL főzet maga és vendégei számára.

Vendéglősöknek, kereskedőknek kedvezmény.

Kapható: egy, két és ötfontos dobozokban, ugyszintén kis asztali dobozokban is.

Megrendelések ig- czimzendők:

HUNGARIAN AMERICAN TRADING CO.,
32 BROADWAY, NEW YORK CITY.

Magyarok Amerikában

MAGYAR MŰVÉSZESTÉLY NEW YORKBAN. Magyar művészi esemény van készülöben. Réthy Laura, Rudnyánszky Gyula jeles poétánk neje, aki fényes tehetségével beragyogta Magyarország művészetének egét, legközelebb állandó tartózkodásra New Yorkba jön. Réthy Yaura, akinek nevéhez fűződnek a magyar művészetnek legfényesebb sikerei, értesülésünk szerint szeptember elsején fog a new yorki közönségnek bemutatkozni. A magyarságnak lesz alkalma oly magyar művésznőben gyönyörködni, akinek tehetsége és sokoldalúsága egyaránt nagy, meglepő. Mint drámai énekesnő épügy bámulatba ejt, ahogy elragad mint nép-énekesnő. A művésznőt egy tizenhat tagból álló előkelő zenekar fogja kísérni, amelynek összeállításával Serly Lajos mesterünk foglalkozik. A hangverseny iránt nemcsak magyar körökben nagy az érdeklődés. Az angol zenekritikusok, akik Réthy Laura hírét ismerik, meleg érdeklődéssel várják szeptember elsejét s mi csak attól tartunk, hogy a jeles énekesnőt amerikai vállalkozók elragadják majd a magyar művésztől. A hangverseny előkészítését Rudnyánszky Gyula, aki már is New Yorkban tartózkodik, vette a kezébe. A részletes műsort, amely változatoságával mindenkit meg fog lepni, néhány hét múlva közre fogjuk tenni.

A NEW YORKI MAGYAR SZÍNÉSZET ÉS A „PESTI HIRLAP.“ A „Pesti Hírlap“ most beérkezett június 25-iki számában a new yorki magyar színészettel is foglalkozik s cikkét azzal fejezi be: „Magyar színészeinket s főleg színésznőinket nem órhatjuk eléggé az Amerikába való kirándorlástól. Ott egyelőre babér is csak nagyon fagyatékosan, dollár meg egyáltalán nem terem a számukra.“ Ezzel mi csak annyiban értünk egyet, hogy mi sem látjuk szívesen a magyar színészek és színésznők bevándorlását, mert az uttörő munka bizony nehézségekkel jár. Az ellen azonban már óvást emelünk, hogy a magyar művészetnek nem terem New Yorkban babér. Annyi New Yorkban a lelkes magyar, akik halásan vették színészeink működését, hogy eme lelkes magyarság ellen vétekez, aki azt állítja, hogy a magyar színészeknek nem terem New Yorkban babér. Terem bizony bőven és teremt volna dollár is, ha maguk a színészek nem bízták volna a dolgukat minden jöttment emberre. Egy jól igazgatott és jól felgyelmezett magyar színtársulatnak nemcsak jövője, de jelene is van New Yorkban. A new yorki magyar színészet dolgáról különben a hazai körök s különösen a Pesti Hírlap okulására legközelebb hosszabb cikkben fogunk megemlékezni.

PERÉNYI BÉLÁNÉ IDEHAZA. Perényi Béla honfitársunknak kedves neje két és fél havi távollét után szombaton érkezett vissza Magyarországból New Yorkba. Hozta Isten a derék urnót, aki viruló egészséget és virágos jókedvet hozott magával hazuról.

SOUTH NORWALK SZENZÁCIÓJA. A csendes Norwalk, ahol a magyarok nagy becsülésnek örvendenek, véres szenzációban részesült. A szenzáció-

POTMESIL ISTVÁN úr

képviseli South Bethlehemen és környékén a Bevándorlót. Előfizetések felvételére és nyugtázására fel van jogosítva. Melegen ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe.

nak hőse magyar ember, akinek a nem viszonzott szerelem adta a kezébe a gyilkos fegyvert. Egy hét alatt ez a magyarság körében a második szerelmi dráma. New Yorkban, mint előző számunkban megírtuk, egy magyar leány lelőtte hűtlen kedvesét, aki őt durván elutasította magától. South Norwalkon megfordítva történt. Rohi András honfitársunk szenvedélyesen megszerette a szép Berthát, akit egyre zaklatott házassági ajánlatokkal, amelyeket azonban a leány bántó hidegséggel fogadott. Szombaton Rohi megismételte ajánlatát. A leány megint elutasította őt. A megbántott szerelmes esztét veszítette. Revolvért rántott és háromszor rálőtt a leányra, aki szörnyet halt. Rohi a tett elkövetése után megszökött. Most országosan körözik őt.

VÁRATLAN HALÁL. Szerencsétlen véget ért Ohio állambeli Youngstownban Teke István honfitársunk. A minap reggel valamivel megkésett, amikor munkába készült s hogy utját megrövidítse, a vasuti vágányon akart keresztül menni. Ekkor jött vele szemben egy tehervonat. Hogy kitérjen, egy másik vágányra ugrott, de ekkor az ellenkező oldalról robbogott be egy vonat. Teke, még mielőtt a vonatot észrevehette volna, a kerekek alá került. Darabokban szedték fel élettelen testét, amelyet az ottani magyarság nagy részvéte mellett temettek el.

EGYHÁZI ÉRTESETÉS. Twin Rocks magyarjaihoz. Twin Rockson, Pa. július 14-én vasárnap délelőtt tíz órakor isteni tiszteletet és urvacsoraosztást tartok a Kinizsi Pál B. S. Egylet helyiségében, amelyre a twin rocksi és vidéki összes ref. és evang. híveket szeretettel meghívom. Kovács Béla johnstowni ref. lelkész. 9. 12.

PÁRTOS PATIKÁJA. Felhívjuk olvasóink figyelmét a SZENT BERNÁT KESERŐ ESZENCZIÁRA, mely biztos szer gyomor bajok, főfájás és idegesség ellen. Amerikában CSAKIS Pártos patikájában (160 second Avenue, New York) kapható. Postán is megrendelhető. Egy palack ára egy dollár, 3 palack ára 2 dollár 75 cent.

A GYENGÉD TESTVÉR. Fazekas Mihály keserű panaszszal állított be szerkesztőségünkbe. Elmondotta, hogy János öcsce addig üldözte őt leveleivel, míg len meg nem küldte neki a hajójegyet, hogy idejöhessen New Yorkba. Hat hét előtt érkezett meg s úgy látszik, mindjárt összeszűrte a levét a sógoraszonyával. Fazekas Mihály mit sem gyanított s így persze nem is vett észre semmit. Mult szerda este kinyitlak azonban a szemem. Munkából hazajövetem sem feleségét, sem öcscsét nem találta 124-ik utca lakásán. Még a butorok is lábat kaptak. Csak egyetlen szék sem maradt a lakásban. Fazekas Mihály már belenyugodnék a sorsába, csak attól tart, hogy az asszony megint visszerül.

ZÁSZLÓSZENTELÉS SOUTH RIVEREN. Nagy ünnepet ült a Keasbeyi Szt. János M. B. S. Egylet south riveri fiókja. Julius negyedikén szentelte fel amerikai és magyar zászlait. A zászlószentelésnek kissé izgalmas előzményei voltak. Perényi Béla, a zászló készítője ugyanis elküldte a zászlót, de az, hogy, hogy nem, eltévedt valahogy és Julius harmadikán az ünneplő egylet még mindig nem kapta kézhez. Megindult hát a keresés. A South River—Keasbey és Keasbey—New York között közlekedő villamos és gőzvasuti kocsik tömve voltak zászlót kereső honfitársainkkal, végre diadalmasan hozták elő. A zászlószentelési ünnepség három részre oszlott. A bandériumos diszmenetre, a misére és az Allgauer Hallban tartott ünnepségre. A diszmenet, melyen a magyar egyleteken kívül még a south riveri lengyel egylet uniformisos, sisakos tagjai is testületileg jelentek meg zászlójuk alatt, az egész városon végigvont. A templomban Kubinyi Viktor south riveri római katolikus magyar plébános a sayrevillei angol és a south riveri lengyel plébánosok segédlete mellett misét mondott. Mise közben a zászlókat, melyeknek Supp József és neje, illetve Allgauer József és neje voltak keresztszülei, felszentelte és angol nyelven, később magyarul beszédet intézett a templomot zsufolásig megtöltő közönséghez. Mise után az ünnepség az Allgauer Hallban folytatódott, ahol az ünneplő egylet, valamint a küldöttségileg megjelent egyletek hazafias beszédein kívül a sayrevillei római kath. plébános, főt. Kubinyi Viktor és dr. Goebel, a „Magyar Zászló“ munkatársa tartottak beszédet. Különösen felemlítésre méltó a sayrevillei plébános angol beszéde, aki — az nap volt az amerikaiak nagy nemzeti ünnepe — összehasonlította Julius negyedikét márczius tizenötödikével. Az ünnepséget természetesen nagy mulatság követte. — Lehetetlen itt fel nem említenünk a south riveri katolikusok bámulatos haladását. Alig hat hónap alatt a saját erejükből képesek voltak templomot emelni, amely az egy-

házközség áldozatkészségén kívül bizonyára főt. Kubinyi Viktor plébános érdeme. A plébánosnak nagy érdeme mindenesetre, hogy igyekszik az amerikaiak rokonszenvét megnyerni. Az amerikaiak becsülésén kívül azonban még a lengyeleknek is szívesen volt segítségükre a legutóbbi egyházközségi zavarai alatt, amit azok oly módon háláltak meg, hogy a magyar egyházközség számára egy száz dolláros adományt szavaztak meg.

CLEVELANDI LEVÉL.

(P. L.) Lázban van a clevelandi magyarság. Az amerikai Debreczen talán elfogultan és idegesen, de mindenesetre alkalomszerűen tárgyal egy eseményt. A hódoló feliratot sem itt, sem másutt nem akarja és nem tudja még ma sem bevenni a magyar; keresi, kutatja a bűnöst. A megtérteké a bocsánat, a clevelandi magyarság hazafiságát kompromittáló aulikusoké pedig a vándor magyarnak Golgotháján megedzett szent harag.

A clevelandi lelkészek által aláírt hódoló kábelt elítélte a tárgyilagos sajtó és a közvélemény, sőt mi több, utólagosan elítélte két aláíró pap is, azok a papok pedig, akik be nem ismerték, de belátták, hogy nincs igazuk, a személyeskedés posványába akarják belefullasztani a valót.

A Csernitzky tisztelendő felelős szerkesztésében megjelenő „Magyarok Vasárnapja“ „Rendkívüli nyílttér melléklet“ cím alatt egy „Betyárvilág Clevelandban“ című förmedvényt ad ki külön melléklet gyanánt, a melyben a tisztességes törekvők, a tárgyilagos kritika és a szabad Amerikának az emberi fejlődés és fejlődhetés tanában követett gyakorlatát és elveit is megtámadva, törekvők, tisztességes embereket mocskokkal köpdős egy magyar. Pardon! Hogy magyar-e különben, nem tudom, de a neve ladányi györgy. Ennek az embernek pedig úgy a vezeték mint keresztnévét kis betűvel írjuk, nagy kezdőbetű csak tulajdonnevet illet. Ennek pedig se tulajdonneve, se tulajdon-sága nincsen, mert mint az említett förmedvényben beismeri: „elmaradásomat a Kuria a vétkesség beismerésének vette s engem a

PÁRTOS PATIKÁJA

igazi magyar gyógyszerár

160 Második Avenue, 10-ik utca sarkán,
NEW YORK.

Telefonszám: 4288 Orchard.

Orvosságokat magyarországi módszer szerint készit.

Telefon utján is megrendelhetők.

Az Egyesült Államokban egyedüli elárusítója

A Szent Bernát keserő eszenciának,
biztos szer gyomor bajok, főfájás és idegesség ellen.

Ára: 1 palack 1 dollár, 3 palack 2 dollár 75c.

Pósta utján is megrendelhető.

Sérvkötők és sebészeti szerek jutányosan kaphatók.

AMERIKAI MAGYAR SZÖVETSÉG.

Alakult 1906. február 27. Cleveland, O.

A Szövetség célja: az Amerikában élő magyarok testületi összetartása, anyagi és erkölcsi érdekeinek védelme. Osztályok alakulhatnak Amerika minden magyar lakta helyén.

Aki a Szövetség tagjává akar lenni, irjon alapszabályokért a titkári hivatalhoz. 305 Century Building, Cleveland, O.

megkésett létbe helyezés miatt szabadságvesztés büntetéssel sújtott."

Egy olyan ázalag, aki mint bírósági végrehajtó egy, talán nyomorral küzdő családtól elvett derékalj vagy vánkos árával elfelejt elszámolni s ezáltal nézeteltérésbe kerül a kir. ügyészszel s a magyar kir. Kuria által saját beismerése szerint jogérvényesen elítéltetik, mondhat-e másról véleményt? Szabad-e az ilyen embert az erkölcsbíró pedesztáljára felengedni? Nem, nem szabad, de le kell onnan rugni, mert másként bemoeskolja bírótársait!

Ez az ember ma még föellenörje a Szűz Mária magyarok patrónája című szövetségnek és tisztviselője az Amerikai Magyar Szövetségnek. Az előbbi állásához nem szólunk, mert az az összmagyarságot nem érinti s a felekezeti intézmény dolgait a saját belátása szerint intézi el. De már az Amerikai Magyar Szövetség ügyeibe nemzetünk, fajunk, együvé tartozandóságunk és a vándor magyar jövőjének érdekében van szavunk. „Rövid a szó, messze hangzó, kísérője büszke jelnek”: ki vele onnan! Kofának az apostolok közt nincs helye!

A Szövetség jövőjének és fennállásának érdekében határozott és gyors intézkedést kérünk a tisztikartól.

A „Magyar Napilap „Sikkasztó erkölcslovag” cím alatt felel ama dísz mellékletre. A cikk hangja erős. De hiszen én Istenem, hogy tudjon az ember uralkodni magán akkor, midőn édes anyjának — Magyarországnak — meggyalázásáról van szó. Már pedig akárhogy esürjük-esavarjuk a dolgot, az egész vita onnan ered, hogy mikor a mi szent hazánk könyves szemmel öltötte magára az ünneplő gunyát, itt Amerikában egy néhány ember — hogy ki és milyen állásu ember, az nem határoz — a clevelandi magyarság bécsi ronggyal kikent mosolyával akarta felderíteni az aradi tizenhárom ítélőbíróját.

Ökölbe szoritott kézzel láttuk, néztük azt mindnyájan s hogy Cleveland nem hagyta magán száradni a gyalázatot, üdvözlő szorításra nyult felé a messze hazában minden magyar kéz.

Bár a kenyérkereset mezején csak a hulladékból jut neki, a gyalázat letörléseért a magyar sajtó is megérdemel legalább egy babérlevelet. Babérágat úgy sem kaphat, mert hiszen azt szemesebbek vagy ellopják vagy elégetik előle.

Mikor a Magyar Napilap a clevelandi magyarság nevével, gondolkodásával s hazafias érzületével visszaelő kábelező urak ellen sikraszállt, egy pár akarnok a katolikus egyház elleni támadásnak óhajtott minősíteni a dolgot. Összehívtak katolikus egyházköz-

ségi gyűléseket. Az egyiket sokan, a másikon négyen és ezek sem egy értelműek voltak. A látogatottabb gyűlésen ladányi györgy volt a főszónok (a szónak kompromittáló értelmében), ki a Napilapra, kiadójára, embereire s az őket körülvevő levegőre anathémát és bojkottot indítványozott. Bár az indítványt elfogadták, a kábeles gyalázatot jóvá nem hagyták, a Napilap el nem pusztult, de ladányi urnak emlékébe visszaidézték ama kuriai intézkedést, amely erkölcsbírói szereplését lehetetlenné teszi.

Amerika a megbocsájtás hazája. A multat sokszor kiengeszteli a jelen tisztességes munkája. De — ne ítélj, hogy ne ítéltesél. És közszerepre ne vágyódjék az, akinek vezekelni valója van.

Ime, annak a bizonyos kábelnek már egy halottja van s ha a clevelandi magyarság becsülete úgy kívánja, lehet még több is.

Egyéni czélok eszköze nem lehet többé az amerikai magyarság s az összakarat megnyilvánítására van szerve és eszköze. Ismerjék ezt be azok is, akiket a legutóbbi botrány felidőzésében a felelősség terhel.

JELLEMZŐ DOLOG.

Becht János nem tudott megélni mint férfit.

Brooklynban egy rendőr nyakoncsipett egy asszonyt, aki alaposan bepálinkázott és ittas állapotában oly botrányt rögtönzött, hogy még a férfiak is belevörösödtek.

Az asszonyt persze a rendőrségre vitték, ahol azután kisült, hogy az asszony tulajdonképpen — férfit.

A rendőrbíró előtt Becht János azt vallotta, hogy már tiz esztendő óta asszonyi ruhában tapossa a földet, még pedig két okból. Először azért, mivel az asszony kiméletesebb bánásmódban részesül, másodsor pedig és főleg azért, mivel mint férfit nem birta megkeresni a kenyerét. Mint asszony azonnal kapott foglalkozást szakácsnői minőségben.

A bíró megmutatta neki, hogy férfit is dolgozhat s a dolgoházba küldte őt.

OLCSÓ TELKEK

Winfield Heights'en hat percznyire Long Islandtól
Elérhető öt centért. Olcsó fizetési feltételek.
Levelek így czimzendők:

H. B. WOOD DEVELOPMENT CO.,

Times Building, Broadway, & 42 street, New York.

ELŐFIZETŐINK.

Nyilvános nyugtázás hetenkint.

Kellemetlenség elkerülése céljából ezentúl minden héten e helyütt fogjuk nyugtatni a „Bevándorló”-ra való előfizetéseket. A ki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta útján ízetett s e fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizettek New Yorkban Cukor Mór, Brooklynban Kiss A. S., South Norwalkon Csapó András, Csörnyei Ferencz, Shelbyn Boicsányi Sándor, Lansingben Smolik János, Perth Amboyban dr. Silk Károly főt Perényi László, Clevelandban dr. Stotter J., Császár Péter és Takács János.

Félévre fizetett New Yorkban Csorba Alajos, Péchy S., Nehéz József, Kovács László, Szép Lajos, Perth Amboyban Fishinger M., Lorainben Takács Lajos, South Lorainben Nyírati József, Fülöp Károly, Nagy Sándor, Bodnár János, Becza Ferencz, Major József, Clevelandban Haas C. S., Dankó György, Máté J., Dedinszky Dániel, Pál Imre, Kish B., Krajnyák János, Molnár Károly, Polez József, Torringtonban Kerékgyártó András, Jasperben Bodi Tamás, Chicagóban Bukorow Dusán, South Bethlehemben Cziráky Antal, Vörös Lukács, Kiss János, Buda Gábor.

Negyedévre fizetett South Lorainben Dori József és Lipóczky István.

A PITTSBURGI FIÓKIRODA KÉPVISELŐI:

*Friedl Lambert ur .....Steubenville, O.
Korács Arthur ur .....Pittsburg, Pa.
Finkelstein I. ur .....Homestead, Pa.
Samu György ur .....So. Sharon, Pa.
Andrejkorits Béla ur .....Pittsburg, Pa.*

TIZ NYELVET

beszélő magyar ember, aki a magyar, német és angol nyelven kívül az összes szláv nyelveket bírja, magyarul, angolul, németül, románul és tótul IR ÉS OLVAS, megfelelő állást keres, legszívesebben bank és hajójegy-üzletben. Megkeresések így czimzendők: ALEXANDER SÁNDOR, 198 East 3 street, NEW YORK CITY. VII. 2.

MAGYAR KASZÁK

Magyar importált gyártmány. Magyar gasdák, magyar földművesek, farmerek legkedveltebb kaszája a japán és bur kasza.

Darabja 1 dollár 75 cent.

Főraktár észak-Amerikában:

HUNGARIAN AMERICAN TRADING CO.,
32 BROADWAY, NEW YORK CITY

THE ORIENTAL BANK

A Keleti Bank

182-184 BROADWAY, fiók a Bowery és Grand street sarkán, NEW YORK

Tőke és felesleg \$1,850,000

R. W. JONES, Jr. elnök
LUDWIG NISSEN, ERSKINE HEWITT, CARLES J. DAY alelnökök
GEO W. ADAMS, pénztáros

NELSON G. AYRES, első alelnök
R. B. ESTABROOK, helyettes pénztáros
LEOPOLD FRIEDRICH, a külföldi osztály vezetője

CZIVÉLYESEN MEGHIVJUK ÜZLETI ÖSSZEKÖTTETÉSRE
KÜLFÖLDI PÉNZEKET VESZÜNK ÉS ELADUNK UTAZÓK SZÁMÁRA HITELLEVELEKET FOLYOSITUNK
IMPORTÁLÓ KERESKEDŐKNEK ÜZLETI HITELT BIZTOSITUNK
VESZÜNK ÉS ELADUNK MAGYAR ÉS OSZTRÁK ÉRTÉKPAPIROKAT.

AMERIKAI DOLGOK

A BEVÁNDORLÁS. A kissé megesap-pant bevándorlás a hét utolsó két napján megint felszökött a magasba. Két nap alatt tizezer ember érkezett a new yorki kikötőbe. A bevándorlók túlnyomó része Olaszországból jött, a többiek részben a Balkán félszigetről, részben Oroszországból jöttek ide. A bevándorlók között a hatvanéves, belga származású Piece János, aki családjával együtt látogatóban volt szülőhazájában s most érkezett vissza, csunyául megjárta. Előrehaladott korára való tekintettel kizárták. Hiába bizonyította, hogy ő amerikai lakos s hogy már nyolcz év óta él az Egyesült Államokban. Ezt csak annál nagyobb bünnel rótták fel neki, mert nyolcz év alatt kivethetne volna polgári levelét. Családját bebocsájtották, ellene azonban kéréseivel fenntartották a szentenciát. *Szolgáljon ez magyar honfitársainknak intő például.*

HÁZAS ÉLET AMERIKÁBAN. Az amerikai férfit mintaférjnek ismeri a világ; talán éppen ez az oka a sok szerencsétlen házasságnak. Az amerikai asszony, ismerve ugyanis erejét, visszaél jogával s gyakran oly dolgokra adja magát, amelyek az európaiak házasságában egyszerűen lehetetlenek. Ilyen idillikus házasságról tesznek jelentést Connecticut állambeli Meridenből. Boucher József ama szerencsétlen áldozatok közé tartozik, akik a pap áldása révén eljutottak a pokolba. Mária felesége napról napra alaposan befűtött neki. A szegény Boucher egy kevés béke után epekedett. Végre megjött a mentő gondolat. Habár szegény munkásember, mégis közjegyző előtt arra kötelezte magát, hogy élete párjának évente 500 dollárt fizet, ha három éven át békében hagyja. Az asszony ráállott az alkura. Három év után aztán ismét felveszi a harcot.

BÉRFÖLEMELES. A pittsburgi McBeth-Evans üveggyár falragaszok útján adta tudtára munkásainak, hogy tegnap, hétfőtől kezdve bérüket 25 százalékkal felemeli. Hat hónap előtt a gyár leszállította a béreket, amelyeket most minden külső nyomás nélkül visszaállított régi magasságukra.

BEVÁNDORLÓKAT CSEMPÉSZNEK. Az orosz hajóvonal Estoniap nevű hajójának kapitányát, Newman s ugyanannak a hajónak egy fűtőjét egy vak, Libauból származó Kiesling Vilmos nevű öreg ember vallomása alapján letartóztatták. Kiesling, miután napokon át az utcán csavargott, a német menházba került, ahol azt mondta, hogy az orvosok kijelentették neki Libauban, hogy kár az utiköltséget kidobnia, miután úgy sem fogják őt az Egyesült Államokba bebocsájtani szembaja miatt. Erre azt mondta neki az Estoniap hajó egy fűtője, hogy jó pénzért bejuthat. Kiesling fizetett hát 45 dollárt, mire felvették a hajóra, ahol eldugták s a new yorki kikötő-

ben sötét éjszaka Brooklynba szállították őt, két asszonyt es egy gyermeket. A bevándorlási hatóság csak váltásdíj fejében bocsájtotta a hajóskapitányt szabadon.

ROCKEFELLER BIRÓ ELŐTT. Az olajkompanya két vezére, Rockefeller D. János és Vilmos, miután hosszas hajsza után kézbesítették nekik az idézést, megjelentek a chicagói törvényszéknél, hogy vallomást tegyenek a Standard Oil Company anyagi viszonyait illetőleg.

SZERELMES LEÁNY. New Jersey állambeli Patersonban Whitehurst Minnie megismerkedett egy Weinberg Károly nevű zongoristával s azon módon annyira beleszeretett, hogy elhatározta: „övé leszek vagy a halálé.” Találkozott az utcán Weinberggel és megkérdezte, szereti-e. Weiberg válasza nem volt kielégítő, mire a leány kivett a táskájából egy mérget telt üveget. Weiberg elkapta a kezéből a mérget, mire a leány elszaladt a legközelebbi gyógyszerárba és új mérget vásárolt. Ebből sem tudott azonban eleget inni, mert kiütötték a kezéből. A szép Whitehurst Minnie most kórházban fekszik.

TÜZ PASSAICON. New Jersey állambeli Passaicnak második utcájában, amelyben leginkább magyarok laknak, egy nagy bérház kigyulladt s a nagyobb részt lengyel és olasz lakók csak nagynehezen tudták az égő házból kimenekülni.

TORNADO. Wisconsin állam nyugati részén rettenetes vihar dühöngött, amely mintegy st. pauli sürgöny jelenti, 21 emberéletet pusztított el.

POKOLGÉP A BÁNYÁBAN. Az Illinois állambeli Collinsvilleben nemrégiben történt bányaszerencsétlenség okainak megvizsgálására Rutledge Walton bányafelügyelő utazott a helyszínre. Rutledge megállapította, hogy valaki a bányában egy 25 fontnyi robbanó anyaggal töltött ládikót helyezett el, melynek tetejére egy felhúzott revolvert erősített oly módon, hogy aki ahhoz hozzányult, elsütötte azt, ami aztán a ládikó felrobbantását idézte elő. A szerencsétlenségnek két ember vesztette életét.

TÜZ A HAJÓN. A Monterey nevű New York és Cuba között közlekedő hajón tűz ütött ki, mely a hajó fenekében felhalmozott rakományban meglehetősen nagy kárt okozott. A legénység azonban mégis elfojtotta a tüzet. Az utasoknak semmi bajuk sem történt.

VÉR JELÉBEN.

Zavargások Horvátország fővárosában.

Említettük lapunk pénteki számában, hogy Kossuth Ferencz a horvát obstrukció letörése céljából visszavonta a vasutások dolgában betervezett törvényjavaslatát s hogy a horvát képviselők ennek folytán tüntetőleg eltávolozták az országházából.

Hazautaztak Zágrábba. Onnan érkezett vasárnap a kábelhír, hogy megérkezésük nagy zavargásokra adott alkalmat. A horvátok összeesődültek s halálos fenyegetésekkel illették a magyarokat. A rendőrség közbenlépett s miután szépszerével nem bírta a csöcseléket széjjelosztatni s mivel a horvátok még a rendőröket is megfenyegették, ezek fegyvereiket kényszerültek használni. Több halott maradt a rögtönzött csataterén és számos sebesültet szállítottak a kórházakba.

A Nagyvilágból

A BÉKE KEDVEÉRT. Korea császárijának a haagai békekonzferenciára küldött követjei kijelentették, hogy addig, amíg Korea fel nem szabadul a japán fennhatóság alól, mely gyarmatának tekinti Koreát, a messze Kelet békéjéről szó sem lehet.

HARCZ FORMOZA SZIGETÉN. A Tremont nevű hajó, mely a napokban érkezett be Viktória város kikötőjébe, postai értesítéseket hozott a Formoza szigetén dúló harcokról. Többek közt azt mondja egy levél, hogy Hayakawa japán főhadnagy vezérlete alatt megtámadtak egy hegyen megerősített állásba helyezkedett bennszülött csapatot és három napi heves csata után be is vették a hegyi erődítményt. Az ütközetben a főhadnagy és 130 közlegénye vesztették életüket.

ÁLLAMI SEGÉLY. A huskerkedők ellen az osztrák kormány hatalmas módon védi meg a gazdákat. 200,000 koronát vett fel rendkívüli kiadásaiba, hogy azokat a gazdákat, akik a vágómarhák olesósága miatt nem képesek magukat fenntartani, segítsezzék.

FRANCFIAK GARIBALDIÉRT. Most lett száz éve annak, hogy Garibaldi, az olasz szabadsághős, megszületett. Hogy az olaszok miképp ünnepelték ezt az évfordulót, azt már a mult héten jelentettük. Ujabbban a francia képviselőház is tisztelettel emlékezett meg Garibaldiról. Kimondta: „Sohasem fogjuk elfelejteni, hogy a nagy polgár, aki minden igaz ügynek védelmezője volt, az 1870-iki sötét órákban kardját és életét Franciaország szolgálatába állította.”

AZ AMERIKAI BEVÁNDORLÁSI BIZOTTSÁG BÉCSBEN ÉS BUDAPESTEN. Bécsből kábelezik, hogy az amerikai bevándorlási bizottság szombaton utazott el onnan Budapestre. Dillingham szenátor, a bizottság elnöke kijelentette, hogy fölötte örvend a fogadtatásnak, amelyben Budapesten részvétel s reméli, hogy az illetékes körökkel folytatandó értekezése üdvös eredményekkel fog járni ugy Magyarországra, mint az Egyesült Államokra.

POKOLI LÁRMA AZ OSZTRÁK PARLAMENTBEN. A ruthének a birodalmi tanács legutóbbi ülésén oly pokoli lármát csaptak, hogy a miniszterek egyszerűen megszöktek a képviselőházból. Az elnök addig csöngtetett, míg belefáradt. Aztán berekesztette az ülést.

JAPÁNOK NEM FÉLNEK. Tokióból jelentik, hogy Rooseveltnek abbéli elhatározása, hogy az amerikai hajóraj egy részét Evans tengernagy parancsnoksága alatt elküldi a Csendes Óceánra, egy cseppet sem rémítette meg a japánokat. Egy japán újság kijelenti, hogy nem ők vannak megrémülve, hanem az amerikaiak, akik áruiknak kizárásától tartanak. Az amerikai hajók sétatja nem fogja elejét venni az áruhojkottnak, mondja gunyolódva a japán lap. — Meglehet, hogy néhány hónap múlva másként fog beszélni.

SZABÓ S. NÁNDOR úr

a Bevándorló érdekében utazik jelenleg New York államban s később a többi magyar telepeket fogja meglátogatni. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Kérjük honfitársainkat, fogadják Szabó urat szívesen.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

Pénzutalványok és hitellevelek a világ minden részére
Örökségeket és követeléseket pontosan behajtanak

15 WILLIAM STREET

NEW YORK

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden kedden és pénteken.

A „Bevándorló” újságvállalat: Makray Aladár.

Szerkeszti

SINGER MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

227 East 13th Street, New York.

Telefonszám 4350 Orchard.

Pittsburgi Iroda: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.

Irodavezető: MÁZOR BÉLA.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

New York város egész évre	\$3.00
Egy Államok és Canada egész évre	2.50
Magyarország egész évre	4.00

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every Tuesday and Friday.

Published by the "Immigrant" Publishing Co.

Aladár Makray.

Edited by

MICHAEL SINGER.

Editorial Rooms: 227 East 13th Street, New York.
Telephone: 4350 Orchard.

Pittsburg offices: 1114 Forbes street, Pittsburg, Pa.
Manager: ADALBERT MÁZOR.

SUBSCRIPTION RATES:

For New York City, 1 year	\$3.00
For the U. States and Canada, 1 year	2.50
For Hungary, 1 year	4.00

Szilánkok

— Kábelsürgöny alapján jelentettük lapunk pénteki számában, hogy Kossuth Ferencz egy erélyes mozdulattal véget vetett a horvát törvényhozók garázdálkodásának. Hogy ez a garázdálkodás minő volt, arról tanuskodik az a körülmény, hogy a horvátok vezére, aki a Supilo névre hallgat, törvényellenesen ült a képviselőházban.

* * *

— A magyar törvény kimondja ugyanis, hogy csakis az választható meg törvényhozónak, aki legalább is tíz esztendő óta állampolgára Magyarországnak. Supilo ur pedig éppen most egy éve lépett be Magyarország kötelékébe. Van-e annál nagyobb arcátlanság, hogy egy egyéves állampolgár parancsolni akar egy ezredéves nemzetnek?

* * *

— Bohózatba való az a hajsza, amelyet Rockefeller János, az olajkirály ellen folytattak, hogy kézbesíthessék neki az egy chicagói bíró által kiadott idézést, a melylyel a világ leggazdagabb embere arra volna kényszerítendő, hogy a Standard Oil Company ellen megindított perben ő is tegyen vallomást.

* * *

— Bohózatba illő dolog, hogy a kézbesítők egész hadseregét kellett mozgósítani s hogy ezen a hatalmas országon át üldözőbe vették az amerikai nábobot. Bohózatba illik, de egyuttal szomorú világosságot vet az amerikai igazságszolgáltatásra, amelynek menetét teljesen megakasztja, ha az idézést nem lehet személyesen kézbesíteni. Bizonyos dolgokban a nagy Amerika mégis tanulhatna a kis Magyarországtól.

* * *

— Hodobay apostoli vizitátor, akit most már egy vízi óriás elvisz Magyarországra felé,

érzékeny bucsut vett Amerika magyarságától. Bucsuszavában hivatkozik tetteire és mosakodik. A görög katolikus papságot teszi felelőssé azért, hogy lengyel püspököt küldtek ide. Rendes dolog az, hogy hibáinkkal másokat terhelünk. De ne bántsuk Hodobay urat. A méltóságos ur meghalt és — de mortuis nihil nisi bene. Jót nem mondhatunk, hát hallgassunk.

* * *

— Jövő héten lesz a new yorki magyar menházak negyedévi közgyűlése. Az igazgatóság, amelynek lelkét sok bűn nyomja, lemondani készül. Csufo bukása az annak a testületnek, amelytől meg nem tagadjuk az érdemet, hogy sokat fáradozott a menházak felvirágoztatása körül. Csufo bukás, de jól kiérdemelt. Tullépték az alapszabályokban nekik szabott határt s teljhatalmu diktátoroknak képzelték magukat. A nagy Caesart nagy érdemei daczára meggyilkolta Brutus. A kis Caesarokat megbuktatja a nagy ostobaságuk.

A PARLAMENTÁRIZMUS CSÓDJE MAGYARORSZÁGON.

A „Pesti Hírlap” egy csikke.

Nem beszélünk az osztrák parlamentről, melynek alkotmányos szellemtől való áthattottságát hiába kerestük mindeddig. Nem beszélünk általában az osztrák alkotmányos szellem érettségéről sem, mely, valahányszor Magyarországról volt szó, sohasem átalotta önön megnyugtatót ilyen formában: velünk van a császár. A császár személyének bevonása a napi politikába, odaát, érthető is. Mindig ez az eredménye az u. n. szükségparagrafusoknak, melyek magának az alkotmányának keretében teszik lehetővé az alkotmány felfüggesztését.

De beszéljünk magunkról. A magyar parlamentárizmus betegségéről, melynek jelenségei ugyanarra engednek következtetni, hogy itt a testen összegyülemlött mindenféle nyavalya s szerencsétlenségre, mint különböző, közös okokra vissza nem vezethető, beteg benne a képviselői eszme, beteg a parlamentáris kormányzati rendszer eszméje, beteg a képviselőiség állásának gondolata az országgal egy, mint a kormány nyál szemben. Az ember azt hinné, csupa kimondott, egész betegség, eredendő okaikban is különböző, pedig csak egy figyelmes pillantás a dolgok mélyére s megvan a szervezet hibája, mely minden bajnak szülőanyja. A magyar parlamentárizmus nyavalygós állapotának oka, hogy beléje tolokodott egy oda nem való eszme: a királyi felelősség eszméje.

Kezdjük az elején.

Képviselőjelöltséggel kínál meg az ország egyik kerülete. Elfogadom; programbeszédet mondok. Választóim lelkét első sorban az tölti be, ami nemzeti érdekek kielégítését áhítja: politikai s gazdasági függetlenségünk kedves volta. Ígérem, hogy küzdök érte, amennyire — a császárral szemben le-

hetséges. A császár: ez vörös posztó minden magyar szemében. Vadit és vakit. Az értelmet kikezdi az érzés, többet ígerek; s mindent megígerek, miután könnyelműen, de érthetően tulléptem a törvényhozásbeli lehetőség határait. Ime, a betegség első szimptomája; s a választók vagy biznak erőmben, vagy ámitónak tartanak: ime, a második szimptóma. Megválasztanak de kettőnkben elvettett már a bizalmatlanság magva? helyi érdekek legyezgetése szükséges tehát, ha már az országon segíteni úgy sem lehet. Új jelenség: a választó kerület képviselőjével együtt, feledi kötelességét a nemzettel szemben.

S most bejutok a parlamentbe. Engedelmes szavazógép legyek, vagy megőrizzem egyéniséget? Az első: baj; a második is baj, mindjárt kiderül, miért? A kormány személyeiben kedves nekem; programjában pedig — ellenzék korában ugyanazt akarta, amit én. Mást akár most? Nem. De a császártól nem tehet többet, mint amennyit tesz. Belenyugszom: baj; indítványosdikkal kellemetlenkedem a kormánynak: ez is baj. Eredmény, hogy a parlamentben nem az ország képviselőtestülete foglal helyet, de egyes választókerületek képviselői, akiknek így válik lassan törekvésük az, hogy leg alább választókerületük igényeit elégítsék ki; eredmény, hogy a miniszteri felelősségérzet tompul, mert a parlament jól tudja, hogy a kormány nem teheti azt, amit akar s miután a törvényhozótestület kiszorult a parlamentből, kiszorul onnan a végrehajtó hatalom is, hogy bekerüljön helyébe a császár.

A császár beszél Ausztriában; s mond olyat, amit, mint magyar királynak mondania nem szabad; a magyar miniszter pedig kijelenti, hogy felelősséget ezért nem vállalhat. Ki az ördög felelős hát érte?

Az osztrák kormány igen; de a felelősség ténye csak akkor kezdődik, mikor az arra illetékes részről megtörtént a felelősségre vonás. Már most: ki lesz olyan bolond az osztrák parlamentben, hogy felelősségre vonja az osztrák kormányt, amiért a császárral olyanokat mondatott, ami minden osztrák fülnek kedves?

A magyar kormány nem vállalja a felelősséget, az osztrák kormányt nem vonják felelősségre; így lesz felelőssé a magyar király. Belékerül a napi politikába szent és sérthetetlen személye. A király személye a parlamentben: annyi, mint az ország a parlamenten kívül.

Ez a személy egy az osztrák császárával. Két szája nincs. De minden botnak két vége van; minket mindig a súlyosabb végével üt.

De a magyar király alkotmányjogilag nemzetével a Szent István kornájában egyesül; ott forr vele egygyé, ott van vele jelen minden pillanatban. S tényleg még sincs ott. Hol van hát? Bizonytalan időre szabadságot tartott?

Jaj, édes magyar véreim, de nehéz ezt a

BRÁZAY SÓSBORSZESZ

Ez az igazi, valódi, hamisítatlan, világhíres, magyar sósborszesz.

Leghatásosabb, kipróbált biztos szer rheuma, szakgatások, torok, fej, fül, szem és fogfájás ellen. Óvakodjunk silány, veszedelmes hamisításoktól, csakis Brázay-féle fogadjunk el.

Kapható minden jobb magyar üzletben, gyógyszerárban.

Főraktár Észak-Amerikában:

HUNGARIAN AMERICAN TRADING CO.,

32 BROADWAY, NEW YORK CITY.

kérdést „alkotmányjogilag“ megoldani.

Egyetlen alkotmánybiztosítékunk volna a király esküje. Találó szimbóluma a kereszt a Szent István koronáján. Elgömbült az is.

Beteg parlamentárizmust gyógyítani nehéz. Felülről úgy gyógyítják, hogy lassan megölik. Alulról úgy, hogy előszedik korrekciókat: az egyesülési- s gyülekezési jogot, a sajtó- s kérelmezési szabadságot. Ama két jog kodifikálva sincs még Magyarországon, a sajtó szabadsága is bilinesbe verhető sajtórendészeti uton, felírni pedig, oh mi nehéz akkor, ha nincs hova felírni, mert a parlamentet szétkergette a király.

Mégis ezekben fog kelleni keresnünk az alkotmánybiztosítékokat, mivelhogy parlamentárizmusunk már nem alkotmánybiztosíték; mai politikai helyzetünk olyan, hogy a kormány nem képes felelni a királyért, a parlament a kormányért. Vissza kell térnünk hát a nemzethez, feleljen az önmagáért; s ha a királyt nem lehet felelősségre vonni: „legyen király mindenik polgár a maga dolgában!“ Szabad egyesülés, szabad gyülekezés, szabad sajtó és eredményes felírás, ha a parlamenthez nem lehet, hát a bírósághoz!

A magyar parlamentárizmust a végromlástól úgy sem lehet megmenteni, ha a király elnapoló s felosztató jogát mai korlátlanágában meghagyjuk.

Volna ugyan ismét egy u. n. megkerülő orvoslás: ha a parlament elnémitatott, királyi elnapolása előtt válaszson a maga kebeléből egy bizottságot, mely az elnapolás tartama alatt a kormányt ellenőrizze, ellene a vádemelés tekintetében a parlament helyett eljárhasson. De hiszen ezt sem fogja akarni a király. Már pedig ez az egyetlen út, melyen a magyar parlamentárizmus még megmenthető. Mert felszínes gondolkodás térhet csak napirendre afölött, hogy Magyarországon a parlamentárizmus most tulajdonképpen a biztos csőd felé vitorláz. A hatvanhét csak félig bukott meg, de bizonyos, hogy magával ragadta a negyvennyolcasz institúciók legnagyobbikát.

FEJJEL A FALNAK.

Írta: Lengyel Zoltán.

Sok baj volt itt is, ott is. Odaát előbb, itt később, de annál alaposabban. A sok baj közepett a felesleges urat egyszerre csak valami nagy adakozó kedv szállotta meg. Jogot a népnek! — hangzott a csatakiáltás — Bécsből. Volt nagy ámulás. A Kristóffy-féle első beszédre maga Apponyi rázta legjobban a fejét, a soproni gyűlésen követelve Fejérvárytól, hogy, ha komoly ez a dolog és nem pusztá taktika, vállaljon vele szolidaritást. És Fejérváry vállalta is. De sőt az osztrákok is vállalták. Így lett az általános választói jog itt és ott, fenn és lenn egyaránt „bi-

rodalmi“ programm és a bajok remélt orvosszere.

A magyar trónbeszéd szerint ez az a kérdés, melynek megoldása „se meg nem hívható, se el nem odázható“. Még sincs belőle semmi. Akármint követeljük is, telik-mulik az idő s a parlamenti reform késve-késik az éji homályban. A boldog Ausztriában, a világtól elmaradt Ausztriában ezalatt már egybe is gyűlt az ez alapon választott új országgyűlés. Együtt a „népparlament“ és már szónokolt is hozzájuk a „népesászár“. Szép ez a beszéd — nekik. Kivételesen szép, gazdag, sőt érzéletes. Tele megható személyi reflexiókkal, szin pompás tervekkel, a múlt sikereire való reámutatással. Foglalkoznunk kell veie még sokáig, ha csendesíti is a forrongást Kossuth Ferencz azzal, hogy az osztrák trónbeszéd bennünket nem érint.

Nagyon is érint bennünket. Minden ponton. Tehát ott is, ahol nem rólunk és nem nekünk beszél. Az első tekintetre kéri belőle, mi volt a császár czéja az általános választói jog behozatalával. A népnek jogokkal való felruházása — is. De mégse ez első sorban. Mert ezek előtt és ezek fölött állt két nagy szempont: a nemzetiségi surlódás eltüntetése és a biradalom központi hatalmának növelése.

És itt aztán szemünkbe ugrik az ellentét. Odaát azért kellett a választási reform, hogy a nemzetiségi kérdés háttérbe tolásával Ausztria megerősödjék, minálunk azért kellene, hogy a parlament a nemzetiségek térfoglalása árán meggyengüljön. (Mintha nem volna már most is elég gyenge!) Ott el szeretnék a bajt tüntetni, itt meg kézalatt felidézük. Ez ellen kell védekeznünk s ezt a törekvést visszafordítanunk.

De ime, a szingazdag osztrák trónbeszéd két súlyos pontot is tartalmaz a szegény magyar számára. Két rettenetes arcúlutést, amelytől még sokáig fog sajogni és feldagadni az ábrázatunk. Benne van nyíltan a chlopy-i parancs, az ischli klauzula, meg a létszámemelés. Benne van a koalíció nemzeti törekvéseinek teljes letérése, gazdasági függetlenségünk ellen való császári vétő és ott lóg benne a létszámemelés Damokles kardja.

Elsikkasztják ezt persze a főhazafiak és a főfüggetlenségek teljesen. Nem hallják, nem látják, nem olvasák. Ilyet ők nem szoktak észrevenni. S öklüket rázzák, ha valaki figyelmezteti is őket. Pedig figyelmeztetni kell. Ime előttem fekszik a Wekerle programja: „Oda fogunk törekedni, hogy az önálló vámtérület jogállapotáról a tényleges külön vámtérület állapotára térjünk át.“ Igaz, hogy egy sorral tovább ezt csakis a szerződési formára értette, de még ezzel sem vág össze az, amit a császár mond:

„Ugy politikailag, mint gazdaságilag nagy fontosságú volna, ha a két állam közötti viszony a régi átvett formákhoz lehetőség szerint alkalmazva rendeztetnék és helyezettnek szilárd alapra. Minden körülmények között az lesz a vezető gondolat, hogy az évszázados közös sors által megszentelt és a praktika szankezió által összefűzött és a két állam között bevált politikai köteleket sértetlenül tartjuk fenn a későbbi nemzedékek részére. Éppen azért gazdasági szempontból is a két államnak biztosított autonóm jogok sérelme nélkül el kell kerülni minden oly meglazulást e viszonyban, amely esetleg a jövőben a pragmatikai közösség szempontjából aggályosnak tűnhetnék fel.“

Aztán előttem van Kossuth Ferencz czeglédi beszéde márczius tizenötödikéről:

„Ki van zárva, hogy olyan szerződés, amilyen ma köthető, 1917-nél hosszab lejáratu legyen. Ez időpontot tul csakis a tényleges vámsorompók felállítására alapján szerződhetünk.“

Kérdezem Wekerlét és Kossuthot, hogyan egyeztetethetik össze a magyar kormánynak ezen szigoruan

kimondott álláspontját ő felsége osztrák trónbeszédében foglalt abszolút tilalommal? Mert az a felelet, amelyet Kossuth és Apponyi adtak, nem felelet. Csak kitérés a felelet elől. Nem is elégíthet ki senkit.

A katonai kérdésben így szól Wekerle: „Felemelt ujonczjutalékra nézve kötelezettséget nem vállaltunk.“ Ő felsége pedig a magyar trónbeszédben a rendes ujonczlétszám megajánlásán felül csakis a korábbi delegációk által már megszavazott rendkívüli felszerelési szükségleteket kívánta. Nem így az osztrák trónbeszéd. Ott már apodiktikusan „a védelmi erő elkerülhetetlen szükséges növeléséről“ van szó és „bizton elvárja“, hogy a Reichsrath „hadi erőnkét a népjólét keretén belül“ az elkerülhetetlen szükségleteknek megfelelő nívóra emelje.“

Kérdem Wekerlét, Kossuthot és az egész függetlenségi pártot, hogyan egyeztetethetik ezt össze a kormánynak átmeneti programjával, a koalíció irányával és a függetlenségi eszmékkel? Kérdem Barabás Bélát, tartja-e még, hogy gazember, aki a létszámemelést megszavazza? Ha tartja, mit tart szükségesnek tenni az irányban, hogy e fenyegető veszedelem ránk ne szakadjon?

Ez már nem rémlátás. Ez nem az én képzelődésem. Ez nem a Wekerle beszéde. Ez a császár beszéde. Valamivel tehát több súlyban is, bizonyosságban is. Mert ha az osztrák császár a pragmatikai közösséget gazdasági téren is sértetlenül fenn akarja tartani a későbbi nemzedékekre is, akkor ebben bizonyára nem az önálló vámtérület van számunkra, hanem az ischli klauzula. És ha az osztrák császár a létszámemelést feltétlenül követeli az osztrákoktól, akkor bizonyára nem akarja nálunk az önálló magyar nemzeti hadsereget felállítani!

S ha ez úgy van, akkor — amint ezt rég hirdetem, — a koalíciós politika egy rettentő, tovább perczig sem titkolható katasztrófához érkezik, amikor bün, gazság és árulás hallgatni, titkolódzni, leplezni, hazudni. Akkor itt az utolsó óra, amikor harezra kell készülni és harezra hívni újból a nemzetet. Vagy van egy más út is: nyíltan odaállni a nemzet elé és bevallani a fegyverletételt. Mindkettő őszintébb, férfiasabb és üdvösebb, mint tovább való ámitással jel menni a falnak.

New York, Hazleton, Wilkesbarre

NÉMETH JÁNOS

v. cs. és kir. konzuli ügyvivő

Hajójegyekre, pénzküldésre és közjegyzői ügyekre a legmegbízhatóbb és legpontosabb banküzlet

Levélczim: NÉMETH JÁNOS

457 WASHINGTON STR., NEW YORK, N. Y.

NEW YORK KÖZELÉBEN

190 dollártól kezdve vásárolható egy háztelek. Tíz dollár azonnal fizetendő, öt dollár havonta.

WOOD, HARMON & CO., NEW YORK

Személyes vagy levélbeli megkeresésre magyarul válaszol:

T. W. EDKINS,

Addition I., South New York, Staten Island.

THE RISING SUN

BREWING CO.

Csehországi módon készülő sör

A legválogatottabb arany árpából, malátából és mézharmatos cseh komlóból főzik.

FELTÉTLENUL JOBB BARMILY

IMPORTALT SÖRNEL.

ELIZABETH, N. J.

PAPP DEZSŐ úr képviseli a Bevándorlót Passaicon. Előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt passaicai honfitársaink pártfogásába.

ALAPITTATOTT 1889. EGYESÜLT ERŐVEL.

JACOB KLEIN

MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓ- ÉS VASUTI ÜGYNÖKSÉG, KÖZJEGYZŐI IRODÁJA

1340 Penn Ave., PITTSBURG, PA., és 207—6th Ave., HOMESTEAD, PA.

KÜLDÜNK PÉNZZT az ő-hazába olcsó áron és 30 nap alatt kézbesítjük a pénz átvételét igazoló postai feladó vevényt.

VESZÜNK ELADÜNK külföldi pénzeket. Pénzeiket elhelyezzük bármely hazai bankba, vagy a magyar királyi postatakarékpénztárba és beszerezzük az eredeti betétkönyvecskét.

ELADÜNK HAJÓJEGYEKET a leggyorsabb hajókra a hajótársulatok eredeti árán és utazunk a leggyorsabb vonattal a Pennsylvania Union depójáról továbbittatnak New Yorkba.

ELFOGADÜNK BETÉTEKET A „HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. JAVARA IS.

MAGYAR AMERIKAI TAKARÉK ÉS HITEL TÁRSULAT, DUQUESNE, PA. Négy százalék betét számlára.

Két százalék csekk számlára.

ALAPTÖKE ÉS FÖLÖSLEG \$175,000.00.

Hazai Dolgok

Táncsics Mihályné meghalt.

BUDAPEST. Táncsics Mihálynak, a szabadságharc egyik szereplő férfiának özvegye a Tompa-utca 10. szám alatt levő lakásán 94 éves korában meghalt. A tisztességes matróna 1884. óta, mikor férje meghalt, ismerősei és rokonai támogatásából élt. Az utóbbi években egyre betegeskedett s bár a főváros egy kis kegydíjat juttatott neki, több ízben panaszkodott, hogy nincsen senkije, aki utolsó napjaiban támogatná. Valahányszor ismerősei meglátogatták, mindig elragadtatással beszélt férjéről s arról az időről, mikor a nép férjét a budai helyőrségi börtönből kiszabadította. Legnagyobb bánat akkor érte, mikor az ura ismét fogságba került, ahonnan félig megvakulva szabadult ki s már tollával nem kereshette meg kenyerét.

Magyar művész tragikus halála.

BUDAPEST. A magyar iparművészet egyik buzgó hívének szomorú sorsáról kaptunk hírt. Horthy Pál, az Iparművészeti Múzeum lelkes tanára, világhírű tanulmányútja közben, a távol Indiában, váratlanul meghalt. A kormány támogatásával, három évvel ezelőtt indult el külföldre, hogy az idegen országok, idegen földrészek iparművészetét tanulmányozza. A st. louis-i kiállítás Amerikába vonzotta, ahol fiatal neveléssel együtt több, mint egy esztendő töltött. Ezután már maga folytatta tanulmányútját Mexikóban, ahol gazdag anyag kínálkozott kutatásai céljára. Az itteni gyilkos éghajlat azonban csakhamar leverte lábáról a herkulesztermetű, életerős magyar kutatót. Horthyt is hatalmába kerítette a sárga hidegláz és sokáig nagybetegen feküdt a mexikói kórházban. Erős szervezete kiheverte a veszedelmes bajt és gyógyultan tovább folytatta útját Californiába. Innen a Csendes Óceánon átkelve Kóbeba, Japán földre került, ahol az érdekes és exotikus iparművészeti kincsek bőséges tanulmányt nyújtottak neki. Horthy Japánban sok becses modellt gyűjtött, amikből több nagy láda telt meg. A megfigyelésekben és művészi tapasztalásban gazdag tanulmányútját Horthy Japánban akarta egyelőre befejezni és Kóbeban az osztrák Lloyd „Persia” nevű hajójára szállt, hogy visszatérjen Magyarországra. A forró égő alatt azonban újból kitört rajta a lázas betegség és olyan rosszul lett, hogy Kalkuttában le kellett szállítani a hajóról és az ottani Szent György kórházba vitték. A Persia három napig vesztegelt Kalkuttában. Elindulása előtt a hajó parancsnoka tudakozódott Horthy hogyléte iránt, gondolva, hogy képes lesz az utazás folytatására. A kórház főorvosa azonban kijelentette, hogy jól lehet a beteg már jól érzi magát, még sem tartja tanácsosnak, hogy olyan hosszú tengeri utra eressze. Így a Persia Horthy nélkül indult el május végén és minap érkezett meg Fiumébe. A hajót reggel óta várta Horthy Pálné, aki Budapestről utazott le Fiuméba férje elé. A Persia utasai közt azonban nem találta a férjét, akiről csak azt tudták a hajón, hogy Kalkuttában maradt a kórházban. Horthyné erre, hogy bővebb értesítést nyerjen férje sorsáról, a révhatárhoz fordult. Itt már napokkal ezelőtt értesültek arról, hogy Horthy meghalt, de e gyászos hírt kíméletlenül nem akarták a kérdezősködő uriaszonynak tudomására adni. Horthyné nem is tudva, hogy özvegygé lett, visszatért a fővárosba, ahol a hozzátartozóihoz érkezett táviratból tudta csak meg a szomorú hírt. Kivüle még három kis gyermek siratja Horthy halálát. Az elhunyt gyűjteményét és podgyászát néhány nappal ezelőtt hozta haza a „Peninsular” gőzös kalkuttai konzulátusunk közbenjárására. A konzul értesítése szerint Horthy május 26-án hunyt el és indiai szokás szerint még aznap éjfélkor temették el. Iratai között egy biztosítási kötvényt találtak, amely szerint Horthy utja közben hétezer rupiára biztosította be életét.

Horthy egyik büszkesége volt a fejlődés korát élő magyar iparművészetnek. Az ipar minden ágának rajztechnikájában jártas volt, ezen kívül festett is és hivatottan dolgozott az iparművészet irodalma számára is.

A st. louis-i kiállítás magyar osztályának iparművészeti részét ő rendezte 1904-ben. St. Louisból Ázsiába ment a múlt év júniusában. Egy évig tanulmányozta China és Japán iparának művészetét s mellette tanulmányairól otthon beszámolhatott volna. — utja közben hazafelé utólrta a végzet kifürkészhetetlen akarata.

Megőrült rendőrtiszt.

BUDAPEST. Megható tragédiának egyik fejezete játszódott le a rendőrségen. A rendőrség közigazgatási osztályának egyik tisztviselőjén, Pogonyi Béla segédfogalmazón néhány nap óta az örültség jelei mutatkoztak. A szerencsétlen tisztviselő éjjel a köz-

A BEVÁNDORLÓ

ponti ügyelethez volt beosztva. Tizenkét óra tájban berontott az ügyeletes kapitány szobájába és rémült arccal jelentette, hogy az összes rendőrtisztviselők belefutak egy mocsárba s rögtönös segítség kell, különben mindnyájan elpusztulnak. A rendőrkapitány megnyugtatta és másnap jelentést tett a főkapitánynak. Pogonyit ettől kezdve rendőrorvosok figyelték és konstataáltak, hogy közveszélyes őrült. A mentők beszállították a lipótmezei elmeegógyintézetbe. Pogonyit néhány hónappal ezelőtt nevezte ki Boda Dezső főkapitány segédfogalmazónak.

Menekülés a zárdából.

BUDAPEST. A Nap-utca és Templom-utca sarkán levő női zárdá csendes lakóit kínos incidens zavarta meg. Teréz testvér, a zárdá egyik felesküdt apácája erőszakkal elhagyta a zárdát. Teréz testvér sehogy sem volt megelégedve a főnöknő helyettesével, aki túlszígon bánt az érzékeny lelkű leánnyal. Teréz testvér panaszt is emelt a főnöknőnél, aki arra kérte őt, hogy ne csináljon botrányt s várja meg a vizsgák befejezését, mely után megvizsgálja az ügyét. Teréz testvér azonban hajthatatlan maradt s titokban levelet írt Somogyba a szüleihez és könyörgött nekik, hogy jöjjenek érte, mert ő nem bírja el tovább a zárdái életet. A levélnek úgy látszik meg volt a hatása, mert ma megjelent a zárdá előtt Teréz testvér apja és nővére és el akarták vinni az apácát. A dolog azonban nem ment oly könnyen, mert a főnöknő nem egyezett bele a leány távozásába. Az apa fenyegetődzött s csak ezután engedték el Teréz testvért, de a megtakarított 70 koronáját nem akarták kiadni. Azt felelték neki, hogy a rend házi szabályai szerint a pénz a zárdá vagyonához tartozik. Teréz testvér a zárdából rokonaihoz megy.

Zendülés a fogházban.

ARAD. A fogház jól elzárt falai közül megdöbentő szenzáció pattant ki. Mintegy 200 rab lázadásban tört ki és megtámadta a fogházfelügyelőt és börtönőröket. A lázadásnak az az oka, hogy az aradi fogházban hihetetlenül botrányos a szerencsétlen rabok élelmézése. Hónapok óta zuglódtak emiatt a rabok és különösen a kenyér miatt panaszkodtak, a melyben minduntalan találtak undorító piszkokat, valóságos patkányfészkeket. A panaszokat elsősorban a börtönőrök hallották és jelentést tettek róla Dezsőfi fogházfelügyelőnek, aki aztán nem is törődött többé a dologgal.

A múlt hét végén a kenyérkiosztás után tört ki a zendülés. Alig kapta meg mindenki a kenyerét, az egyik rab, Domján János leirhatatlan undorral vágta földhöz a magáét. Amint szétört a cipót, mintegy negyedkilónyi förtelmes piszok hullott ki belőle, elvitázhatlan jelül annak, hogy a tészta, mielőtt kenyérré dagasztották, valami patkánynak volt a melegágya.

— Pfu! Nézzétek csak meg, mi van benne!

Rabársai erre felvették a földről a kenyeret, mindnyájan a mély megbotrányozás és undorodás hangján kiáltottak:

— Gyalázat! Férgeket adnak a kenyérünkbe!

Irtóztató felfordulás keletkezett erre. A szoba közepére dobálták a kenyereket, ráta postak és a vasajtókon dörömbölve ordították:

— Kerítsétek elő a péket, meg akarjuk ölni!

A rettenetes zsvajra megjelent Dezsőfi Mihály fogházfelügyelő több börtönőr kíséretében és felszólította a rabokat, hogy csendesedjenek le, mert különben valamennyit vasravereti. A rabok erre felkapták a földről a cipókat és a börtönőrök felé hajingáltak.

— Ha nem adnak rendes kenyeret, — kiáltották, — nem dolgozunk. Ilyen koszon dolgozzék az ügyész! Vissza a czellákba! Ha meghalunk is, nem engedünk!

A helyzet egyre veszedelmesebb lett és a rabok és börtönőrök között már-már dulakodásra került a sor. Dezsőfi Mihály fogházfelügyelő, aki szemtanúja volt a történeteknek, lélekszakadva rohant az ügyészségre, Szakolczay ügyészhez.

— Ügyész ur, jelentem, hogy az élvezhetetlen kenyérszállítmány miatt zendülés tört ki a rabok között. Miután a rendelkezésemre álló börtönsemélyzet kicsi, semmiért sem állok jót, ha rögtön katonai segítséget nem kapok.

Erre aztán gondoskodtak arról, hogy egy lelketlen pék meg ne rabolhassa a — rabokat.

Felhőszakadás.

HAJDUBÖSZÖRMÉNY. Minap délután négy-öt óra között nagy felhőszakadás volt. Az utcákon méternyi magas víz folyt, amely a közlekedést pár órára megszüntette. Különösen a főtéren és a főutcákon volt nagy az ár, amely hidakat vitt el és szekereket lovasztól elragadott. Az ár elsodort két gyermeket is, akiket azonban kimentettek. Az utcákon a víz a járdákat és kövezeteket is megbontotta.

Mikor az utas részeg.

KAPUVÁR, Sopronmegye. Bortól és pálinkától zavaros fejjel zónázott egy esti vonattal Csornáról Kapuvárnak Tóth József sárvári illetőségű, Tóth János csornai mesternél dolgozó lakatoslegény. S mivel többet vett be a jóból a szokottnál, utközben bevverte a vasuti kocsi ablakát. Mikor ezért a vonat személyzet felelősségre vonta, még neki állt feljebb s ugyancsak összeteremtettéte a vasutasokat. Kapuvárot azután leszállították az indulatos pasast, felvették a jegyzőkönyvet s feljelentették.

Öngyilkos hadnagy.

KASSA. Hoffer László honvédhuszárhadnagy a Rákóczi-körút 20. szám alatti lakásán agyonlőtte magát. Tettének oka reménytelen szerelem. A hadnagyot pár nappal ezelőtt helyezték át Nyiregyházáról Kassára.

Zendülő munkások.

KECSKEMÉT. A Klaber-telepen a munkások az intező ellen fenyegető magatartást tanusítottak, mire a csendőrség közbelépett és a rendet helyreállította. Több munkást elbocsájtottak. A telepen háromszáz munkás van alkalmazva.

Tűzvész.

KÖVESD, Sopronmegye. A községben tűz ütött ki, amely a dühögő viharban 33 házat, számos melléképületet és egymennyiségű készletet hamvasztott el.

Pánszláv pimaszkodás.

LIPTÓSZENTMIKLÓS. A pánszláv tótok legpimaszabbika, Krivoss János fogalommal lesz. Nemcsak a magyarok körében, hanem a bécsiek előtt is.

MUNKAKERESŐK FIGYELMÉBE!

Honfitársak és honleányok! Ha jó munkát vagy helyet akartok, forduljatok teljes bizalommal Kovács munkaközvetítő irodájához, ahol mindig nagy számmal kerestetek mindenféle munkások és munkásnők. Jelenleg is 200 embert keresünk bányamunkára, jó fizetés, sztrájk nincs, gáz nincs, közel Pittsburghoz. Száz leányt keresünk jó házi és egyéb munkára.

Pontos cím: RUDOLPH KOVÁCH,
1524 PENN AVE. — PITTSBURG, PA.

Little Hungary

A chicagói magyarok találkozási helye

WEINBERGER M.

földszinti vendéglőjével kapcsolatos kávéháza
205 West Madison street, — Chicago, Ill.
(Green street sarkán.)

Chicago látványossága. Európai kényelemmel berendezett kávéház. Külön olvasó és játékterem. Legmodernebb tekeasztalok. Hazai és itteni lapok. A kitudó kiszolgálást a magyar tulajdonosnak negyven éves tapasztalata biztosítja.

MINDEN AMERIKAI MAGYARNAK SZÜKSÉGE VAN AZ

AMERIKAI FELKÖSZÖNTŐRE

Rudnyánszky Gyula egyenest az amerikai magyarságnak írta ezt a pompás könyvet.

No de benne is van minden, ami kell. Ünnepeken, hazafias áldomásokon, egyleti gyűléseken, zászlószenteléseken, családi mulatságokon, lakodalomban, keresztelőn és az életben előforduló minden alkalommal nélkülözhetetlen ez a hasznos jó könyv.

ÁRA EGY DOLLÁR.

Kapható a pénz beküldése mellett kiadóhivatalunkban.

Cím: A BEVÁNDORLÓ, 327 East 13 street, NEW YORK CITY.

Egy bécsi motorgyár, amely Magyarországra magyar nyelvű prospektusokat küld, ennek a tónak a címére is feladott egy ilyen levelet. Ez a levél aztán egy bérmentetlen borítékban visszaérkezett a bécsi gyárhoz. Egy csomó pimaszabbnál pimaszabb, német nyelvű megjegyzéssel ellátva. Ilyenek ezek a megjegyzések:

— Magyarul csak a zsidó beszél Magyarországon!
— Egy olyan császár- és világvárost, mint Wien, amely Árpád előtt sok ezer évvel is fennállott, csak egy vakmerő zsidó sovíniszta képes Bécsnek nevezni!
Ilyen és egyéb vakmerő megjegyzések keretében érkezett vissza a prospektus. Csak azt nem tudjuk, hogy hülye ez az ember, vagy örült. De akár ez, akár az, le kell csukni.

Pusztító tűz.

MIHÁLYI, Sopronmegye. Gondatlanságból származott tűz hamvasztotta el Pintér József Mihályi községbeli lakosnak 280 korona értékű szalmakazalját. A megejtett vizsgálatnál kiderült, hogy a tüzet Sortis Sándor 20 éves legény okozta. Ugyanis a szélben a kazal mellé huzódott, hogy pipára gyujthasson s a félredobott gyújtó lett a tűz okozója.

A vörös siphás diákhis.

MISKOLCZ. A minap meghalt Jekelfalussy Andor nyug. kir. táblai bíró s negyvennyolcas honvédhadnagy. A boldogult első volt azok közt, akik a Kassa vidékén toborzott kilenczedik zászlóaljba beálltak. Akkor volt ez még, amikor senki sem álmódott arról, hogy az osztrákkal kell élet-halál harcra vinni a nemzetnek. Csak a ráczok lázongtak még, a horvátok fészkelődtek; amiért aztán a kormány tíz honvédszászlóalj toborzását rendelte el. A kilenczedik zászlóalj toborzói bejárták a közeli városokat, Ungvárt, Eperjést, Munkácsot, Bártfát s így kerültek Miskolcra is. A toborzást itt Gencsy László főszolgabíró intézte, de a lelke Suteó Jánoskondói földbirtokos volt. Ez azelőtt konzervatív volt, de a rácz lázadás hírére kipattant belőle a jó hazafi s bár később az osztrákok akarata ellenére alispánná tették, amiért aztán a honvédek utóbb elfogták és Debreczenbe kísérték, mégis az ő nevéhez fűződik a híres vörös sapka viselése, amely a vitézség jelképe volt a szabadságharcban. Híresebb lettek nálunk, mint a lengyeléknél a „cservena czapiczka”. Sütőnek támadt az az ötlete, hogy vörös sapkát nyomott a fejébe s úgy járt a toborzókkal. Azt mondta, hogy arról mindjárt ráismernek a legények s aki akar, tudja, kinek csapjon fel. Zene és dal mellett vígan folyt a toborzás. Utána Hegedüs Ferenc és Jekelfalussy Andor csaptak fel. Mind a kettő diák ifjú volt. Itt álltak be Géczy István, utóbb fővárosi rendőrkapitány Sturmman György, később képviselő. A toborzók a pataki diákok voltak. S velük mentek el a beállott ifjak. Vítették őket a déli harcmezőre, résztvettek ott minden véres ütközetben, vitézül kivágták magukat Jarkovácson. Jöttek Szolnok alá s oroszláncrészüket volt a tavaszi hadjárat minden diadalmas csatájában. Jekelfalussynek az egyik ütközetben golyó lyukasztotta ki a fülét. Ha az a golyó cseppet beljebb röpül, már csaknem hatvan év óta porladna a dicsőség mezején. Mint tizenöt éves diákifjú állt be honvédek, végigharcolta a nagy nemzeti harcot, aztán bujdosott s később hazakerült. Sokat tudott regélni a vörös siphások hőstetteiről. Jó barátság fűzte Szentimrey Kálmánhoz, a honvéd menház néhai parancsnokához s mikor Hentaller Lajos képviselő kétségbevonta, hogy

RIZSÁK JÁNOS

passaicai pénzküldő budapesti irodája
IV. Sütő-utca 6. szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHÁLY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

Magyar pénzküldő és váltó intézete
127-2 IK UTCA, PASSAIC, N. J.

Pénzt a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. Mindenemü közjegyzői okiratok szakszerűen kiállítatnak és konzultációs hitelesítettek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontossággal járok el. Reám bízott ügyekben pontosan és lelkiismeretesen járok el. Az utasokat személyesen elkísérem a hajóhoz. Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot ingyen adok.

ALPHA, N. J. PHILLIPSBURG, N. J.
WHARTON, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

Szentimrey vörös siphás főhadnagy volt, a boldogult büszkén hivatkozott Jekelfalussyra, mivel együtt szolgált a kilenczedik zászlóaljban. Most már ismét együtt van mind a kettő az elköltözött vörös siphások zászlóaljában.

Ev. ref. árvaház.

MISKOLCZ. A minap Patay Gyuláné elnöklésével tartotta meg a miskolczi ev. ref. női filléregylet ez évi népies közgyűlését, melynek során egyhangulag elhatározták, hogy az egylet Miskolcra árvaházat létesít. A közgyűlés egyidejűleg Kun Bertalan ev. ref. miskolczi püspököt negyven éves püspöki jubileuma alkalmából küldöttségileg üdvözölte, mikor is báji Patay Gyuláné szép beszédben üdvözölte az agg főpapot, ki meghatóan köszönte meg az ünneplést. Az egylet a püspöki jubileum emlékére Kun Bertalan nevére a miskolczi ev. ref. felsőbb leányiskolánál egyidejűleg 6000 koronás alapítványt is tett.

A lelencz halála.

NAGYKÖRÖS. Az itteni rendőrség titokzatos ügyben folytat vizsgálatot. Egy Papp Sándorné nevű asszony, aki lelenczek gondozását szokta elvállalni, az egyik rábizott kis gyermeket, Tonek Mária nevű leánykát beleejtette a forró vízbe, minek következtében a szerencsétlen kis leány a rettenetes égési sebek következtében rövid szenvedés után meghalt. Miután az asszony ellen súlyos gyanuok merültek fel aziránt, hogy esetleg szándékkal ejtette a forró vízbe a gyermeket, a rendőrség megindította a vizsgálatot.

Katonatiszti ügy.

NAGYVÁRAD. Minap a lovagiatlanság szabályai szerint fejeződött be egy katonai affaire. Az eset előzménye az volt, hogy Jancsó Jenő festőművészt a korzón meglökte Rotman (Pál) Miklós honvédszázados, de nem kért pardont. Emiatt Jancsó a tisztnek rohant és megütötte. Rotman kardot rántott és a festő vállára suhintott. Zilahy Gusztáv ügyvédjelölt botjával felfogta az ütést, kiáltva:

— Így nem szokás egy ügyet elintézni.

Rotman százados, minthogy Jancsó őt megütötte, Baranyi és Balogh századosokkal provokáltatta a festőt, aki megbízottai gyanánt két szocialista földmivest nevezett meg. Minthogy azonban ezek éppen munkában voltak, Horváth Gusztáv, a földmives szakegylet titkára és Sonnenwirth Lajos szocialista vezér jelentek meg a lovagias ügy tárgyalásán. Ott kijelentették, hogy Jancsó nem ad fegyveres elégtételt. Erről jegyzőkönyvet vettek fel és az ügy véget ért.

Megfojtotta az apját.

NYIREGYHÁZA. Egy földmives, Pongor Sándor hasonnevű legényfia szokás szerint hajnalban részeg fővel ment haza. Az apja nem akarta beengedni a szobába, de a legény bevágta az ajtót s dühbe borultan, rekedt ordítással rávetette magát az apjára. Az öreg Pongor riadtan akart elmenekülni a fia elől, de az állatias vadsággal megkapta az apja nyakát s vasmarkával megrázta az öreg, akinek nyakcsigolyái összeroppantak a gyilkos erő alatt és holtan rogyott le a gyilkos fia kezei közül a földre. Az öreg vérfa-gyaszto kiabálására összefutottak a szomszédok, akik azonban már csak a holttestét szabadíthatták ki az örvjögő legény kezei közül. A gyilkosságról azonnal értesítették a csendőrséget, amely elfogta a gyilkost.

Vesztett ebek Turóczban.

RUTTKA. Ruttkán, sőt egész Turóczmegyében is vesztett ebek garázdálkodnak. Ruttkán tizenkilenc embert megmártak, kiket a budapesti Pasteur-intézetbe szállítottak. A főszolgabírói hivatal rendeletet adott ki, hogy az egész megyében irtsák ki a kutyákat. Ruttkán két napig tartott a kutyák kiirtása

és most Turóczszenmártonban folyik a kutyák irtása.

Beomlott ház.

SALGÓTARJÁN. Frank Dezső ügyvédnek a hegyoldalba épített háza, amelyet mostanában javítottak, összeomlott. A beomló falak maguk alá temettek két lakót: özv. Goldschmidt Adolfnét és Klados Adolf esipészt, továbbá az utóbbinak Zimbejnik Viktória nevű látogatóját, akik életüket veszítették. Klados Józsefné, Pricsinai Margit, valamint Absolon Pál lakók könnyebb sérülést szenvedtek. A szerencsétlenség ügyében szigorú vizsgálat indult meg.

Lovaglás a halálba.

SOPRON. Mayersberg Aladár, a soproni 15-ik tábori tüzezred önkéntes tizedese, Mayersberg Dávid bükki lakos fia, lovaglás közben ájultan bukott le a lótról. A sérült önkéntest Bécsujhelyre vitték, ahol Hoffstaedter tanár műtétet hajtott végre rajta, mely látszólag sikerült is, de a később beállott komplikációk halálát okozták a szép reményekre jogosult 21 éves ifjunak. Bécsujhelyről Sopronba szállították holt testét. Temetése nagy részvét mellet katonai kísérettel ment végbe. Mayersberg bevonulása előtt harmadves jogász volt.

Gyermekegyilkos anyák.

SZATMÁRNÉMETHI. Tóth Eszter gaczái lakos négyéves kis gyermekét és Belindán Juonné fekete-falusi asszony hét éves fiát agyonütötte. Mindkét gyermekegyilkos anyát elfogták.

Csendőrök harcra cigányokkal.

SZATMÁRNÉMETHI. Egy nagy cigánykaraván Varjulapos s Báshalom községek között negyven gyanutlanul dolgozó mezei munkás barakját kirabolta, majd a munkásokat, kik ingóságai megvédésére siettek, megtámadták. A cigányok elmenekültek, azonban négy egyesített csendőrös üldözőbe vette őket és Rózsás ugocsamegyei tanyánál utálerte a karavánt, mely örült iramban vágatott az országutakon. Mikor látták, hogy nincs mentés, szekerikkel formálisan körülszancolták magukat és a csendőrökre tüzeltek. A csendőrök szintén fegyverrel válaszoltak, amely több sebesüléssel végződött. A cigányok megrémülve a csendőrfegyver iszonyu hatásától, eszeveszetten menekültek, hátrahagyván a sebesülteket, nyolc asszonyt és hat gyermeket. Később sikerült még 24 cigányt elfogni.

PETERMAN'S ROACH FOOD

Aldás a háziasszonyokra nézve

Egyszeri alkalmazásra megszabadítja még a legpiszkosabb lakást is svábbogaraktól, vizibogaraktól és mindennemű rovaroktól. „Peterman találmánya” poloskák és ezek tojásai ellen, kiirtja a poloskákat és megakadályozza keletkezésüket. Hajlítható esővel ellátott kannában. „Peterman hangyatápláléka” azonnal megszabadít hangyáktól.

Az amerikai és a külföldi közönség egyöntetű véleménye az, hogy azok a szerek a legjobbak a világon.

WM. PETERMAN, VEGYÉSZ

54, 56, 58 West 13th street, New York City.
Kapható New Yorkban és az Egyesült Államokban minden gyógyszerárban.
50 centért egy-egy fontot tartalmazó kannát akár a svábbogarak, akár a hangyák ellen póstán elküldenek mindenüvé.

OLVASCINKHOZ.

Dr. Pólya László úr ismét belépett lapunk munkatársai sorába. Mint ilyen előfizetési és hirdetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk öt honfitársaink figyelmébe és pártfogásába.

Fényképészeti

Müterem
Ha ezen hirdetést kivágja s behozza, minden tucztól két után kap
INGYEN
egy életnagyságu képet.
A legjobb felvételek.
Vasárnap is nyitva.
S. ROBINSON
fényképész
1716 Centre Avenue,
PITTSBURG, Pa

A VILLÁMVONATON

Bűnügyi regény az amerikai életből.

ELSŐ RÉSZ.

(Negyedik folytatás.)

Kétségkívül sikerült sebesülése dacára egy darab uton elhúrozni testét, úgy, hogy a vonat közelében nem akadhattak rá. Mivel esése váratlan volt, czimborák se lehetek közelben, akik elvitték volna. Mindezek folytán Darrel nem vélte nehéz dolognak kikutatni a vakmerő támadót.

Hirtelen elszánta magát tehát és kiszállt a legközelebbi állomáson.

— Itt kiszállsz?

Darrel ugyancsak meglepődött, mikor a kis állomáson így szólította meg Harper Elliston.

— Itt maradok! — viszonzá a titkosrendőr. — Ifs te?

— Én utban vagyok Chicago felé.

— Nem halaszthatnád el az utazásodat néhány órával?

— Miért?

— Szeretnék egy fontos ügyben tanácskozni veled.

Elliston habozott.

— Határozd el magad hamarosan, — sürgette Darrel. — Mert a vonat indul.

— Nos, ha szívességet teszek neked, akkor maradok, — felelte Elliston félrelépve a waggontól. — Ugyan sürgős dolgom volna Chicagóban, de holnapig várhat.

— Sajnálom, ha kárt okoznék neked, — jegyezte meg Darrel, — de igazán szeretnék beszélni valakivel, akihez bizalmam van. Öröngös fába vágtam a fejszém.

— Bűnügy?

— Igen. Rablógyilkosság a vonaton.

— Gondoltam mindjárt? Honnan jössz most, Darrel?

— St. Louisból. Ugyanis Chicagóban szerencsésen lefüleltem egy megszökött fegyeneset. Visszavittem hát magam a fegyházba.

— Mi a neve?

— Martin Skidway.

— Sose hallottam ezt a nevet.

Mialatt ezt a beszélgetést folytatták, a falu felé baladtak és szobát adtak maguknak a falu egyetlen fogadóájában.

Itt Darrel közölte barátjával, hogy mi történt és hogy miért szakította félbe utazását.

Tulajdonképp elővigyázatlanlanság volt tőle, hogy Ellistont beavatta terveibe, de már egy év óta ismerte, meg is látogatta New Yorkban, sose hallott róla semmi rosszat és eddig mindenképpen megbízható embernek tudta. Sőt a legjobb barátjának tartotta s becsülte emberismereteért és ügyességeért. Az se volt ellenére, hogy Elliston egyre jobban érdeklődik Nelly iránt. Szívesen látta volna ezt az embert sógorául, ámbar jelentékeny korkülönbség volt Nelly és Elliston között.

— Ugy vélem, hogy helyesen tetted, hogy elhagytad a vonatot s most nyomozod a fickót, — jelentette ki Elliston, mikor Darrel elmondta közlendőit. — De meg kell vallanod önmagad előtt is, hogy nagy veszedelemnek teszed ki magadat, mikor állítottad nélkül mégy a rabló nyomába. Ennek a fickónak nyilván czimborái vannak, akik téged esetleg épp oly hidegvérrel leszurnak, vagy lelőnek, mint a szegény póstatisztet.

— Igaz...

— Ha én nem lettem volna az állomáson,

esetleg hálóba kerítették volna. Mert mondják, hogy sok gaz nép van ezen a vidéken.

Darrel korán reggel befogatta a fogadós kis kocsiját, hogy kimehessen arra a helyre, ahol a támadó a mult este lezuhant a vonatról.

Mikor elérték azt a helyet, ahol Darrel véleménye szerint az eset történt, nem messze onnan, a mezőn, emberesoportot láttak.

— Itt történt valami, — mondta Darrel, az ostorral az emberek felé mutatva. — Nézzük csak meg!

Elliston helyeselte.

Kiszálltak hát, kikötötték a lovakat s gyalog odamentek, ahol a parasztok körülvettek valamit.

Darrel előre tolakodott s a földön egy embert látott heverni, sápadt arczeval, véres ruhával.

— A vasuti töltés mellett találtuk! — mondta el az egyik paraszt. — Aligha kel ez már fel többé!

— Mondott valamit? — kérdezte Elliston.

— Egy szót se. Bizonyára kiesett a vonatból a szerencsétlen.

Elliston a sebesült fölé hajolt és megfogta az üterét.

— Még van benne élet, de nem tart soká, — mormolta.

— Jó volna neki egy kis pálinka, — vélte Darrel. — Szeretném, ha megszólaltathatnám. A vallomása fontos volna a számomra.

— Persze! — viszonzá Elliston. — Van nálad pálinka?

— Igen, a kocsiában!

— Küldj oda valakit!

— Nem, inkább magam megyek.

S Darrel gyors léptekkel átsietett a mezőn a kocsihoz.

E közben a földön heverő ember halkán felsóhajtott és felvetette a szemét.

— Hogy vagy? — kérdezte Elliston halkán, részvevő hangon.

— Már... már vége! — mormolta a haldokló.

— Bizony, Sam, a te órád ütött! — sugta a fülébe Elliston.

Tompa nyögés volt a válasz.

— Hallod a hangomat, Sam?

— Igen... igen, hallom.

Elliston egészen lehajolt a haldoklóhoz és valamit sugott a fülébe.

Eközben Darrel visszatért a pálinkával, a melyből néhány kortyot öntött a haldokló szájába. Ez rögtön hatott, mert a haldokló félig felegyenesedett.

— Mondd meg a nevedet! — szolt rá most Darrel.

— Sam Smart a nevem.

— Tudod, hogy milyen rosszul vagy? Már csak rövid ideig élsz s ha könnyíteni akarsz a lelkiismereteden, beszélj!

Elliston összefont karokkal állt Sam lábainál, Darrel a haldokló fejénél térdelt.

— Nincs semmi mondanivalóm! — felelte Sam mogorván.

— Pedig jobb volna, ha mindent megvallanál, Sam, — biztatta a titkosrendőr. — A másvilágon talán jól fog esni a lelkednek, ha meggyóntál. A mult éjszaka el akartál engem pusztítani s azt hiszem, Arnold meggyilkolásában is részed volt.

— Én... én csak azt tettem... amire rábeszéltek! — tört ki rekedten Sam torkán.

Elliston hallotta ezt. Arcza hirtelen szint változott, de vonásai meg se rándultak.

Gross Ede   Brandler L.

Warkville Boulevard

előkelő magyar kávéház a felsővárosban
1393 MÁSODIK AVENUE
a 72. és 73 utczák között
Tulajdonosok:
GROSS EDE és BRANDLER L.
MINDEN NAP CZIGÁNYZENE
Kitünő magyar ételek és jó italok
Pontos kiszolgálás
POMPÁS BILLIÁRD ASZTALOK

WARADY LAJOS

Hazai peres, — katonai ügyek pontos elintézése.

Pénzküldés az ó-hazába.

Az összes hajóvonalak képviselője.

HÁZAK VÉTELE S ELADÁSA.
magyar közjegyző

449 S. BROAD ST.,   TRENTON, N. J.

DEUTSCH TESTVEREK

BANKHÁZA

317 East Houston st., NEW YORK.

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Pénzküldemények továbbítására az ó-hazába a legmegbízhatóbb czég.

KÖZJEGYZŐI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kihozatala és hazaszállítása.

Levélczím:

DEUTSCH BROS.,
317 East Houston st., NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RUDNER és ROTH, tulajdonosok

NEW YORK 145 Második Avenue, a kilencedik utca sarkán

Kitünő ételek és italok

A Magyaroknak Kedvenc találkozási helye
Szombat és vasárnap este elsőrangú cigányzene

Darrel jobban lehajolt a haldoklóhoz.
— Beszélj! — sürgette Darrel. — Ki beszélt rá, hogy azt a tettet elkövessed?
— ...fiézkó és... Nick is ott volt!
— De ki volt a felbujtó.

Darrel lázas izgatottsággal odanyomta füleit a haldokló szájához, hogy minden szót halljon.

Jó időbe telt, míg a haldokló ki tudott nyögni egy nevet. S ennek a névnek hallatára Darrel úgy meglepődött, hogy izgalmaiban hirtelen talpon termett.

VIII.

Black Hollow.

— Mit mondott?... Ki volt? — kérdezte Elliston kíváncsian.

— Most nem mondhatom meg! — felelte Darrel.

— Nos, ki?

— Harry Bernardot mondta!

— Honnan tudod? — kiáltotta Darrel csudálkozva.

— Régóta gyanuba vettem a fiézkót! — jelentette ki Elliston. — Olyan furesán viselkedett s így határozottan gondoltam róla, hogy gonosz mesterséget űz. Nekem is meg van róla a magam véleménye, — viszonzá Darrel.

Többet nem mondott, mert Sam halkán nyögni kezdett.

Arca most fakó lett s néhány perc múlva meghalt.

Darrel feltűnő mód hallgatagon tért vissza a fogadóba. Szobájába ment és ott töprengeni kezdett.

— A fiézkó bizonyára képzelődött, — mormolta maga elé. — Egy haldokló összefüggéstelen beszédjének csak nem lehetek feltétlenül? Nickről és a fiézkóról beszélt. A fiézkó, az bizonyosan Martin Skidway. Ez a fiézkó csakugyan mindenre képes. Cél szerű volna hát, ha Chicagoba mennék és fölkeresném a fiézkó nénjét, Skarlet anyót. Hej, hogy gyűlöl ez az asszony engem, mert szétugrasztottam a hamispénzgyártó bandát, a melyben a vén Skarlet Dániel volt a főkolompós. Igen, furesa világ van itt a nap alatt... De most jut eszembe, hogy még nem írtam Nellynek. Szegényke bizonyára türelmetlen, hogy nem hall semmit sem rólam.

Gyorsan néhány sort vetett egy levelezőlapra. Éppen mikor befejezte azt, akkor lépett be Elliston.

— Mikor jön a legközelebbi vonat, Harper? — kérdezte Darrel.

— Husz perc múlva, — volt a válasz. — Chicagoba akarsz utazni?

— Nem, olyan messzire nem. Szeretnék feleuton kiszállani, hogy még kinyomozzak egyetmást.

— Talán kétkezel Sam Smart vallomásaiban?

— Őszintén szólva: igen.

— Csak nem hiszed, hogy egy haldokló hazudik?

— Bizony nem tudom! Hát te hogy gondolkozol erről?

Valami sajátos kifejezés volt e szavaknál Darrel szemeiben.

— Én azt hiszem, — felelte Elliston teljes határozottsággal, — hogy itt egyáltalában nem lehet kételkedni.

— Csakugyan? Vagyis azt hiszed, hogy az a név, amelyet Sam Smart a fülembé sugott, csakugyan a felbujtónak a neve?

— Igen, ez az én véleményem.

Darrel szivarra gyújtott.

— No, én nem osztom teljesen a véleményedet, Harper, — mondta nagy füstfellegeket fujva a levegőbe. — Te is tovább utazol?

— Igen, Chicagoba. Fontos dolgokat mulasztotam el miattad. Tovább nem szabad késlekednem.

— Igazán nagy hállára köteleztél, Harper, hogy ilyen önzetlen vagy! — válaszolta Darrel meleg hangon.

— Tudod jól, hogy mindig szivesen szolgálatodra állok, — háritotta el Elliston a köszönetet. — De ideje van, hogy a vasutra menjünk!

A fele utat Chicagoig együtt tették meg. A kis Black Hollow állomásán, a villámvonaton történt gyilkosság színhelyének közelében Darrel kiszállt.

— Mikor látlak újra, Darrel? — kérdezte Elliston, mikor elbucsztak.

— Nem tudom. Valószínűleg a jövő héten újra otthon leszek.

— Jó. Akkor melgátogatlak.

A vonat megindult. Darrel egyedül maradt a pályaház udvarán.

Sohol egy emberi lelket nem látott. Hirtelen elszánta magát. Bement az állomásépületbe, remélvén, hogy ott talál valakit, aki éjjeli szállást szerez neki.

Csakugyan talált egy vasuti hivatalnokot, de ez azt közölte vele, hogy Black Hollow még eddig nem annyira fényűző város, hogy vendégfogadót tartana.

— Pedig nekem két-három napig itt kellenem maradnom, — jelentette ki Darrel. — Nem tudna valakit, aki jó pénzért szállást adna?

— Én átengedhetnék önnek egy szobát, — felelte a hivatalnok. — Látja azt a barna házat ott a sarkon? Ott lakom. Egyedül kell odamennie, én nem mehetek most el innen. Mondja meg a feleségemnek, hogy én küldöm.

Darrel megköszönte a szivességet és a meglehetősen elhagyatott parasztházak közt a falu legnagyobb házához, a sarki barna házhoz igyekezett.

Braggné, a vasuti hivatalnok felesége, — félénk, esetlen teremtés, — nagy szemekkel nézett az idegenre. Mindjárt egy szobát utalt a számára. Nem volt ugyan valami remek szoba, de Black Hollowban elég jó volt.

Darrel egy óra alatt kipihente magát, a

Bragg-családnál megebédelt, aztán kimehet arra a helyre, ahol a gyilkosság történt.

Közvetlenül a vágányok mellett egy vadóczezal bekerített árok luzódott. Az árok mentén gyalogösvény indult ki, amely egy ideig nyílt mezőn haladva, az erdőbe vezetett, mely itt-ott áthatolhatatlannak látszott.

Darrel belépett az erdőbe.

A csend sajátságos érzelmeket keltett benne. Nem félt ugyan, de kissé borzongott a háta. Elmélyedve haladt a bokrok között,

BEJCZY SÁNDOR

delrayi bankja a legrégebb Michigan államban. Pénzt küld biztos felelősség mellett. Vajjegyek eredeti áron minden vonalra. Fényes szalónüzletében vidéki honfitársak is kellemes otthont találnak.

Czím: ALEX BEJCZY, 2112 River st., DELRAY, Mich., SAJÁT HAZÁBAN.

RAJCS ZOLTÁN úr

Canadában és az Egyesült Államokban utazik a Bevándorló érdekében. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat. Rajcs Zoltán urat különösen ajánljuk honfitársaink figyelmébe.

REICHMAN TIVADAR úr

képviseli Freelandon és környékén lapunkat. Előfizetési díjakat felvehet és nyugtázhat. Ajánljuk őt ottani honfitársaink figyelmébe.

HA BETEG

és szüksége van megbízható orvosságokra, úgy forduljon bizalommal ERPF ARTHUR

óhazai okleveles gyógyszerészhez

PITTSBURGHBA

ahol kapható mindennemű hazai gyógyszer és különlegesség, továbbá szépitők és pipere cikkek.

Ugy hazai mint itteni receptek pontosan készíttetnek. Pósta megrendeléseknek pontosan eleget tesznek.

Pontos cím:

LINCOLN PHARMACY
Pittsburg, Pa — — 2307 Forbes street.

LEGJOBB, LEGOLCSÓBB

hazai regény és imakönyvek, hangszerek és kották, valamint mindennemű hazai importált árucikkek FALKENSTEIN SOMÁ-nál szerezhetők be.

— Irjon árjegyzékért. —

FALKENSTEIN SOMA,
a „Bevándorló“ new yorki megbízottja.
314-316 E. 9th St., 1. floor. New York.

EURÓPAI GYÓGYINTÉZET.

Bármily régi betegségben is szenved s ha orvosai ez ideig hiába gyógykezelték, forduljon bizalommal hozzánk. A mi európai gyógyintézetünkben mindennemű betegségek gyorsan és sikeresen kezelhetnek.

ORVOSI TANÁCSOT INGYEN ADUNK.

Redelő-órák hétköznapon reggel 9 órától esti 8 óráig, ünnepnap délelőtt 10 órától délután 3 óráig.

EUROPEAN MEDICAL INSTITUTE

402 GRAND ST. — — PITTSBURG, PA.

CHICAGO ÉS KÖRNYÉKE MAGYARSÁGÁNAK FIGYELMÉBE!

Dr. BOTTLIK LAJOS

BUDAPESTI EGYETEMES ORVOSTUDOR

volt csász. és kir. katonarvos, a magyar kir. pósta, távirtda és telefon, a m. kir. államvasutak és a csász. és kir. Kassa-Oderbergi vasut volt orvosa

Jelenleg chicagói kórházi igazgató-főorvos, konzulátusi orvos, a legkülönfélébb és legsúlyosabb betegségeket a legtudományosabb alapon és az orvosi tudomány eddig elért legmagasabb színvonalán, a legjobb eredménnyel gyógyítja. Különös szakképzettséggel gyógyít mindenféle férfi és női betegségeket a legnagyobb TITOKTARTÁS mellett jótállással. — Levelekre válaszol:

Dr. LOUIS BOTTLIK

420 SO. HALSTEAD STREET. — — Telephone Monroe 1116. — — CHICAGO, ILL.

amíg csak azon vette magát észre, hogy sötétedik.

Most hazatérésre kellett gondolni, mert még eltévedhetne.

Egyszerre csak megzörren a süri, ágtörés hallatszik s a következő pillanatban golyó süvit el Darrel füle mellett, úgy hogy Darrel ijedten hökkent vissza.

IX.

Az erdő titka.

A veszedelem perezében Darrel mindig idegvért tanusít.

Most is hamar visszanyerte lélekjelenlétét s egy fa mögé ugrott, kirántotta revolverét és azt előre irányítva kémlelve tekintett abba az irányba, ahonnan a lövés jött.

Nem látott egyebet, mint egy vékony füst-felleget, de azért meg volt győződve, hogy valaki gyilkos szándékkal lőtt reá.

—Valami utonálló utánam lopózott, — mormolta maga elé. — Mindjárt gondoltam, hogy Glack Hollow a rejtekhelye a gaz bandának. Csak volna velem valami ügyes ember, hogy kizavarjam innen a fickókat.

Mivel minden csendes maradt körülötte, folytatta utját, de most már kettőzött óvatossággal és sietve, minthogy már gyorsan sötétedett és félt, hogy nem talál ki az erdei utvesztőből.

Aggodalma nem is volt alaptalan, mert pár perc múlva utat és irányt veszített. Hiába próbált valamire kijutni az erdőből, a sötétben nem igazodott el.

— Valóságos egérfogó ez a hely, — mormolta bosszusan, miközben fáradtan egy főtörzshöz dőlt s az izzadságot törülte homlokáról. — Bizony, valószínűleg ebben az átkozott erdőben kell töltenem az éjszakát.

Darrel éppen az utolsó kísérletet akarta tenni, hogy keresztülhatolhason az erdőn, a mikor egyszerre világosságot látott.

A világosság nem jött messziről.

Nekibátorodva fordult hát Darrel a világosság felé.

Néhány perc múlva egy alacsony kunyhóhoz ért. Ennek a keskeny ablakából tört elő a világosság.

(Folytatás következik.)

The Friedman Print

215 BOWERY

NEW YORK

Elvállalja alapszabályok s minden-nemű nyomtatványok elkészítését.

Kitűnően felszerelt magyar nyomda.

A „BEVÁNDORLÓ”-T ITT KÉSZITIK.

Elv: csinos kiállítás olcsó árak mellett.

ÖT NAP A CSENDES VIZEN

NEW YORKBÓL NEW ORLEANSBA

A Southern Pacific Útján
Személyszállító hajók

NEW YORKBÓL MINDEN
SZERDÁN DÉLBEN INDULNAK.

New Orleansban kapcsolatunk van az összes
vasutakkal minden helyhez

Louisianában, Texasban, New Mexicóban,
Arizonában és Californiában

Kérdésközhetni New York, Broadway 1 vagy
349 szám alatt

I. BOSS

111 SECOND STREET — — — PASSAIC, N. J.
Mindenféle szivarok és dohányok importálójá.
KÜLÖNÖSEN JÓ A KOSSUTH ÉS GRÓF
BATTHYANYI DOHÁNY
Megrendelések nagyban és kicsinyben vidékre is

CHARLES R. KEAR

HARRY F. POTTER

elnök

pénztárnok

ELSŐ NEMZETI BANK

First National Bank

MINERSVILLE, PA.

Alapított 1864-ben. Schuylkill-Coun-
tynak legöregebb nemzeti bankja.

Alaptőke \$50,000,00

Tartalékalap és szét nem
osztott nyereség..... \$75,000,00

Elfogad pénzbetéteket és a pénzt csekk
alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal
visszafizeti.

Pénzküldéseket a világ bármely részébe
bank- vagy póstautalvány útján eszközöl.

THE "STATE BANK"

AZ ÁLLAM BANKJA.

378 Grand Street, New York City

Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, má-
sodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros

Voorhis O. I., alpenztáros Kneisel János.

Tőke, felesleg, nyereség több mint \$1.000.000

Betétek több mint 15.000.000

Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden
részébe.

Hajójegyek minden vonalra kaphatók.

KÉPVISELŐINK.

A Bevándorlót a következő urak képviselik a kö-
vetkező helyeken olyképp, hogy erőfeszítési díjakat fel-
vehetnek és nevünkben nyugtázzhatnak:

Krupcsinszky Adolf ur ..... Elizabethport, N. J.
Makray Jenő ur ..... South River, N. J.
Panykó István ur ..... New Brunswick, N. J.
Perbeth Ferencz ur ..... Union City, Conn.
Getsy János ur ..... Torrington, Conn.
Sághy József ur ..... Wells Creek, Pa.
Torhán János ur ..... Yonkers, N. Y.

Ami Kedvelt Bankárunk

JOS. TOMCSÁNYI

Homestead, Pa. Duquesne, Pa.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK

E rovat alatt oly bankcégeket nevezünk
meg, amelyekhez honfitársaink bátran for-
dulhatnak pénzküldés vagy pénzbetétek
céljából.

NEW YORK ÁLLAM.

Knauth, Nachod és Kühne, 15 William street, New
York.

Kiss Emil, 104—2nd Ave., New York.

Németh János, 457 Washington street, New York.

Deutsch Testvérek, 317 Houston street, New York.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal

The Oriental Bank, 182—184 Broadway, New York.

Csekkontó, hitellevelek, külföldi értékpapírok
megvétele és eladása.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. Hender, successor to A. Hender Son. & Co.
Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európa bár-
mely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajóje-
gyek az összes vonalakon az ó-hazába és az ó-hazából
sehol olcsóbban nem kaphatók.

First National Bank, Első Nemzeti Bank, Minere-
ville.

Alaptőke \$50,000.00, tartalékalap és szét nem osz-
tott nyereség \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear,
pénztáros Harry F. Potter.

Róth József és Fiai, a monongahela völgynek legre-
gibb bankháza, saját épületében, 0tődik Ave. és
Locust street sarkán, McKeesport, Pa.

Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan a legol-
csóbb árfolyam mellett. Hajójegy eladás az összes
vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegy-
zői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a kon-
sulátusi hitelesítést beszerzik. Jos. Roth and Sons.

Hungarian American Savings & Trust Co., Duquesne
Magyar Amerikai Takarékos és Hitel Társulat,
Duquesne.

Alaptőke és fölösleg 175.000.00 dollár. Pennsylv-
nia állam legerősebb bankházainak egyike s az egye-
dül magyar államilag ellenőrzött magyar bank Am-
erikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fíz-
s két százalékos csekk számlára, 4 százalékos betéti
számlára. Pénzküldés, hajójegy eladási és közjegy-
zői iroda.

Klein Jakab, magyar bank és váltóüzlete, 1340 Penn
Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldő és hajójegy elárúsító. Ké-
l-
lit közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek
elintézését.

Tomcsányi József, Homestead és Duquesne.

MICHIGAN ÁLLAM.

The People's Savings Bank, A nép takarékos bankja,
Detroit.

Alapított 1871, tőke \$500,000, fölösleg \$350,000,
takarékbetétek 11,000,000. M. W. O'Brien elnök, F.
A. Schulte alelnök, Geo. E. Lawson pénztáros, J. R.
Bodde segédpénztáros, R. W. Smylle ellenőr, J. T.
Keena jogtanácsos. Fiókület Gratiot Ave., Üzet-
vezető Ino. N. Wolfschlagler.

MISSOURI ÁLLAM.

The Farmer's & Miner's Trust Company, a gazdák és
bányászok truszt kompániája, Bonne Terre.

Bejegyeztetett 1890-ben. Tőke \$100,000.00. R. R.
S. Parsons elnök, F. J. Thomure alelnök, F. H.
Dearing titkár és pénztáros.

OHIO ÁLLAM.

Perczel Lajos, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

Merchants and Savings Bank, Kereskedelmi és tak-
arékos bank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson
elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vo-
nalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Ta-
karékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

Rizsák János, 128 Second street, Passaic.

The People's Bank & Trust Company, 185 Main Ave.
Passaic.

Népbank és truszt kompánia. Elfogad betéteket
és kamatokat fizet utánuk. Csekkontókat nyit. Tő-
ke és fölösleg 330,000.00 dollár.

Chester Frank Dyer urnak, az amerikai Egyesült
Államok budapesti főkonzulának irodája Budapesten,
V. Wurm-udvar 21. szám alatt van. A főkonzul személy-
ügyekének irodája: Fiume, Andrassy ut 22.
Magyar amerikaiak, akik az ó-hazában nehézség-
kel találkoznak forduljanak oda.